GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

JAARSTUKKEN 2024

Flynth Audit B.V.
geheel document digitaal
gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
M.V.
2 april 2025
28-03-2025

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1. Jaarverslag 4

1.1 Inleiding 4
1.2 Programmaverantwoording regiobureau 4
1.3 Programmaverantwoording opgaven 9
1.4 Resultaat 2024 uitgelegd en samengevat 17
1.5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 18
1.6 Vennootschapsbelasting 18

2. Paragrafen 19

2.1 Risicobeheersing en weerstandsvermogen 19
2.2 Financiering 20
2.3 Bedrijfsvoering 21

3. Jaarrekening 24

3.1 Staat van baten en lasten 24
3.2 Toelichting op staat van baten en lasten 25
3.3 Rechtmatigheidsverantwoording 27
3.4 Incidentele en structurele baten en lasten 29
3.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid 29
3.6 Balans per 31 december 2024 31
3.7 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 32
3.8 Toelichting op de posten van de balans 35
3.9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen 39
3.10 Publicatie Wet normering topinkomens 40
3.11 IV3 taakvelden 43

BIJLAGEN 46

Bijlage 1 Algemene informatie regiobureau en inwoneraantallen 46
Bijlage 2 Bestuurlijke opgaveteams per 31-12-2024 47
Bijlage 3 Controleverklaring 48

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2024 aan van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR). De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De indeling van de jaarstukken volgt het programma van de opgaven (vijf integrale opgaven) en het programma van het regiobureau.

Resultaat 2024

Uit de staat van baten en lasten (paragraaf 3.1) blijkt een resultaat van € 244.427 voor 2024. Dit betreft het rekeningresultaat van het regiobureau. Daarnaast is een deel van de geplande projecten uit de regionale agenda 2023-2024 (nog) niet (volledig) uitgevoerd of zijn er extra financiële middelen verkregen. Dit heeft tot gevolg dat een deel van de ontvangen inwonerbijdrage niet is besteed. Bij het programma van de opgaven resteert een bedrag aan inwonerbijdrage van € 434.658. Zie hiervoor de specificatie in paragraaf 3.8 Toelichting op de posten van de balans (verloopoverzicht Inwonerbijdrage).

Bestemming resultaat 2024

Het overschot van de ontvangen inwonerbijdrage, dat deel dat niet is uitgegeven of in een verplichting is vastgelegd, bedraagt per 31 december 2024 € 679.084, zijnde het rekeningresultaat van het regiobureau (€ 244.427) en het saldo van de niet bestede inwonerbijdrage programma Opgaven (€ 434.657). Volgens artikel 31 lid 8 van de gemeenschappelijke regeling vloeit een positief saldo naar rato terug naar de deelnemende gemeenten, tenzij de vastgestelde algemene reserve van € 100.000 niet is bereikt. Ten gevolge van de uittreding van de gemeente Montferland is € 4.557 onttrokken aan de algemene reserve. Uit het overschot van de ontvangen inwonerbijdrage zal eerst de aanvulling van de algemene reserve bekostigd worden. Het dagelijks bestuur legt het algemene bestuur een voorstel voor over de inzet van het overschot inwonerbijdrage programma regiobureau en programma opgaven en het restant van bestemmingsreserve (€ 31.911).

Elst, 19 maart 2025
Dagelijks bestuur

1. Jaarverslag

1.1 Inleiding

Voor het jaar 2024 is de regionale agenda 2023-2024 leidend. Deze is door het algemeen bestuur op 6 juli 2022 vastgesteld. Deze begroting voldoet aan de BBV-richtlijnen en valt onder het repressief toezicht van Gedeputeerde Staten van Gelderland, mede namens Gedeputeerde Staten van Limburg. De vijf opgaven werkten in 2024 elk met een eigen begroting, waarvoor de benodigde middelen bij de gemeenten werden gecollecteerd of van samenwerkingspartners werden ontvangen. Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 27 november 2024 met een tweede begrotingswijziging de definitieve begroting vastgesteld.

1.2 Programmaverantwoording regiobureau

1.2.1 Algemeen

Het regiobureau verzorgt de ondersteuning van de bestuurlijke en ambtelijke gremia en faciliteert de vijf opgaven. Door de deelnemende gemeenten zijn via de inwonerbijdrage de middelen voor het regiobureau bijeengebracht. De inwonerbijdrage voor 2024 bedroeg € 2,71.
Het dagelijks en algemeen bestuur, de Netwerkdirectie en het (ambtelijk) regiocoördinatorenoverleg ontmoeten elkaar op wisselende plaatsen in de regio. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar en worden live uitgezonden. De vergaderstukken zijn op de website beschikbaar.

1.2.2 Informatie

Voor het slagen van een goede regionale samenwerking, is het belangrijk dat de gemeenschappelijke regeling dicht bij de gemeenten blijft. Naast ontmoetingen, is goede informatievoorziening van groot belang. Leidraad hiervoor is het Informatieprotocol. Het algemeen bestuur heeft deze in september 2021 vastgesteld. Nu de gemeenschappelijke regeling door herziening van de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) in 2024 is gewijzigd, kan de leidraad worden geactualiseerd. Dit is gepland in de eerste helft van 2025.

1.2.3 Profilering, positionering en lobby

Vanuit public affairs (PA) wordt nauw samengewerkt met de opgaveteams, team communicatie, de PA-adviseurs uit de regiogemeenten, The Economic Board en de provincie. Naast de rol die PA heeft gespeeld in het behalen van resultaten binnen de opgaven, zijn een aantal overkoepelende resultaten uit te lichten:

Rijk & Provincie

In navolging op de Provinciale Statenverkiezingen 2023 zijn in het eerste kwartaal van 2024 kennismakingsessies voor de (nieuwe) Gelderse Statenleden en het College van Gedeputeerde Staten met de GMR georganiseerd.
De regio ontving meerdere (hoog)ambtelijke delegaties namens het Rijk. Zo bracht de directie Regio en Ruimte van het ministerie van Economische Zaken (EZ) in februari een werkbezoek aan verschillende werklocaties in de regio. In april ging een team van het programma Mooi Nederland 'Op Pad met Vitruvius' langs veertien locaties in Gelderland. Zij bezochten o.a. Duiven, Arnhem en Nijmegen met respectievelijk aandacht voor Smart Energy Hubs, leefbaarheid en de herbruikbaarheid van materialen in de woningbouw. Het programma Mooi Nederland staat onder regie van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO). Het stelt, aanvullend op het NOVEX programma, de belevingswaarde, gebruikswaarde en toekomstwaarde centraal bij het ordenen van de ruimte.
Ook was de regio regelmatig vertegenwoordigd in Den Haag. Om de zichtbaarheid van de regio daar te vergroten, vond in januari de eerste editie van het Groene Metropoolcafé plaats. Spreker Tim van Hattum (WUR) liet zijn licht schijnen op de regio in 2120. Over de voortgang en benodigde extra

investeringen in het kader van NOVEX Arnhem-Nijmegen-Foodvalley is in augustus, samen met provincie Gelderland en Regio Foodvalley, in Den Haag gesproken met een delegatie van de ministeries van VRO, IenW (Infrastructuur en Waterstaat), LVVN (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) en EZ.
De intensivering van de samenwerking van PA en lobby met de andere Gelderse regio's kreeg in 2024 verder vorm. Dit resulteerde onder meer in een gezamenlijke lobbyactie richting het bestuurlijke najaarsoverleg van MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport). In november was er een ontbijtsessie met Tweede Kamerleden en vertegenwoordigers van IenW, EZ en BZK (Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties). Hier vroegen alle Gelderse regio's aandacht voor de bereikbaarheid van Gelderland, als belangrijke voorwaarde voor het realiseren van de woondeals.
Ook de PA-samenwerking met de andere Nederlandse metropoolregio's (Amsterdam, Den Haag/Rotterdam, Utrecht en Eindhoven) is voortgezet. Daarbij neemt deze zogeheten 'M5' steeds meer positie in als gesprekspartner voor het Rijk.
Niet in de laatste plaats was de regio zichtbaar aanwezig op tal van nationale conferenties en congressen, waarvan deelname aan de Provada en Klimaattop Gebouwde Omgeving en de organisatie van het Mobility Congres slechts enkele voorbeelden zijn.

Europa

Op internationaal vlak profileerde de regio zich onder meer door deelname aan conferenties, zoals Procura+ (circulair inkopen en aanbesteden), EURESFO (klimaatadaptatie) en POLIS (mobiliteit). Een brede ambtelijke en bestuurlijke delegatie was in 2024 weer vertegenwoordigd op de European Week of Regions and Cities in Brussel.
Een concreet resultaat dat onder meer door het actieve lidmaatschap van het Europese netwerk ICLEI tot stand is gekomen, is de deelname aan het Europese programma 'Pathways2Resilience'. Dit stelt de regio in staat om de komende twee jaar met behulp van Europese financiering te werken aan het klimaatbestendig maken van de regio langs de lijnen van de toekomstvisie GMR 2120.

1.2.4 Ontmoeting

Het is inmiddels traditie geworden om het jaar te starten met het regiocongres. Deze keer waren we op 2 februari 2024 te gast bij Vasim Nijmegen. Het congres had als titel "50 tinten groen" en trok ruim 400 bezoekers. We constateren dat de belangstelling voor het regiocongres groeit en dat het jaarevenement een steeds breder publiek trekt.
Een vast onderdeel in de bestuurlijke jaaragenda zijn Regio Overleg(t) en Regio Ontmoet. Regio Overleg(t) zijn belangrijke ontmoetingsmomenten voor bestuurders en gemeentesecretarissen. Bestuurlijke platforms en de netwerkdirectie (van gemeentesecretarissen) komen dan samen. Regio Overleg(t) was in 2024 te gast in de gemeenten Duiven, Arnhem en Druten en vond plaats bij Van der Valk in Lent. Van deze dag maken we telkens een kort verslag.
Regio Ontmoet vond drie keer plaats en was gast van de colleges van de gemeenten Zevenaar, Mook en Middelaar en Renkum, elke keer op een inspirerende locatie. Deze ontmoetingen zijn gebruikt om, los van de agenda, thema's te verdiepen en verbreden.
De regiocoördinatoren kwamen in 2024 weer maandelijks bijeen (afwisselend fysiek en digitaal). De regiocoördinatoren bouwden inmiddels een stevig netwerk. En zij vormen een belangrijke schakel tussen de gemeenten en het regiobureau. Meer en meer ontwikkelen ze zich in hun eigen gemeente tot een belangrijke schakel tussen de opgaven en in de verbinding met het bestuur.

De regioagendacommissie (RAC) is een adviescommissie van het algemeen bestuur. Zij komen volgens een jaarlijks vastgesteld vergaderschema bijeen. Een lid van het dagelijks bestuur en de directie zijn altijd aanwezig. De RAC heeft in 2024 vijf keer plaatsgevonden. Onderdeel van het jaarprogramma zijn twee radenbijeenkomsten, die door het regiobureau worden georganiseerd. De bijeenkomst in het voorjaar was op 2 mei in de gemeente Duiven. Het thema was het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) en Innofase werd bezocht. De radenbijeenkomst in het najaar vond door gebrek aan belangstelling niet plaats.

Door het regiobureau is ook medewerking verleend aan radenbijeenkomst, georganiseerd door de griffierskring, in de regio Rijk van Nijmegen en in de regio Gelderland-Midden. Onderwerp van deze ontmoetingen met raadsleden waren m.n. de producten uit de P&C-cyclus.

Een bezoek van de directeur van de GMR aan de colleges van de deelnemende gemeenten is inmiddels een vast gebruik geworden. In 2024 is in samenspraak de keuze gemaakt om deze bezoeken gemiddeld eenmaal per jaar te organiseren. In aanvulling hierop geven medewerkers van het regiobureau graag gehoor aan uitnodigingen van colleges, collegeleden en gemeenteraden.

Naast het jaarlijkse regiocongres organiseren de opgaven ontmoetingen of is de regio mede gastheer. Zo vond het Circulaire jaarevent op 22 november 2024 voor de tweede keer plaats, was het Nationaal Verkeerskundig congres op 7 november 2024 in Arnhem en was de partnerbijeenkomst groen-blauw raamwerk op 1 november 2024 op het Arnhems Buiten.

1.2.5 Communicatie

De meeste activiteiten van communicatie zijn uitgevoerd binnen de opgaven. De in het oog springende activiteiten vanuit het regiobureau in 2024:

- Zowel website als mailadressen maakten halverwege het jaar een vrij vlotte overgang door van de extensie groenemetropoolregio.nl naar gmr.nl.
- Het verhaal van de regio, onze corporate story, staat opgenomen in de regionale agenda 2025-2028 en is tijdens Regio Ontmoet in november gepresenteerd aan de bestuurders en gemeentesecretarissen.
- De website is doorontwikkeld. Vooral de opgaven-pagina's hebben een grote gedaantewisseling ondergaan. Zowel qua opbouw, beeld als teksten zijn verbeteringen aangebracht.
  Er is tijd en energie gestoken in het verder zo digitaal toegankelijk mogelijk maken van de website. Dit toegankelijk maken doen we op basis van het "Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid". Onze website is in 2024, na een eigen toetsing, uitgebreider getoetst door een onafhankelijke organisatie. Hierna zijn aanpassingen gedaan en is een hercontrole uitgevoerd. De digitale toegankelijkheid is verbeterd. In 2024 is de status van toegankelijkheid 'C: de eerste maatregelen zijn genomen' verhoogd naar 'B: voldoet gedeeltelijk'.
- De collectie van rechtenvrije en kwalitatief hoogwaardig beeldmateriaal van de hele regio is aanzienlijk aangevuld.
- De kwartaalrapportages voorzien in een grote behoefte. Hierin staan de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen binnen de vijf opgaven en het regiobureau. Deze kwartaalberichten verschijnen aan het einde van de eerste maand van een nieuw kwartaal. De vier rapportages vormen daarmee de bouwstenen voor een beknopt en leesbaar jaarverslag.
- De nieuwsbrief is in totaal twaalf keer verschenen. Het aantal abonnees is in 2024 gegroeid van 750 naar bijna 1000.

Via de social mediakanalen houden wij geïnteresseerden op de hoogte van wat er speelt. In 2024 groeide het aantal volgers op LinkedIn nog iets meer dan het jaar ervoor. Met een groei van ruim 1000, passeerde het aantal volgers op de valreep van 2024 de grens van 5000.
Het aantal X-volgers was eind 2024 ruim 3000.

1.2.6 Wet- en regelgeving

Wet open overheid (Woo)

In 2024 zette de GMR stappen om verder inrichting te geven aan de Woo. Er is een procedure opgesteld voor het voldoen aan passieve openbaarmaking. Het aantal verzoeken dat de regio ontvangt is zeer beperkt. Een Woo-procedure of een zienswijzeprocedure die door andere overheden moet worden gevolgd, is zeer arbeidsintensief en legt een groot beslag op de beschikbare capaciteit. De inzet is en blijft om buiten de formele procedure om, de verzoeker de gewenste informatie te verstrekken. De Woo-verzoeken publiceren we op de website.

Sinds 1 november publiceren wij de eerste stukken in het kader van actieve openbaarmaking. Deze documenten zijn te vinden op onze website en in de Woo-index. Ook legden we contact met de Woo-coördinatoren van de gemeenten, zodat wij Woo-verzoeken van inwoners die organisatieoverstijgend zijn zo efficiënt mogelijk oppakken.

Wet DBA (Wet beoordeling arbeidsrelaties)
In het vierde kwartaal is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de Wet DBA voor de inhuur van personeel door de GMR. Deze verkenning leidt tot nadere beoordeling, die in het eerste kwartaal van 2025 plaatsvindt.

1.2.7 Klachtenfunctionaris
In de gemeenschappelijke regeling (artikel 25) is een klachtenregeling opgenomen. De gemeentelijke Ombudsman voor het Rijk van Nijmegen ontving in 2024 geen klachten.

1.2.8 Diversiteit en inclusie
De GMR wil een inclusieve organisatie zijn, overeenkomstig met de ambities die zijn vastgelegd in het beleidsplan Diversiteit en Inclusie (2022).

1.2.9 Personeel
In 2024 kwamen er collega's in vaste dienst bij de GMR, bijvoorbeeld voor de uitvoering van programma's waarvoor langlopende subsidies zijn verkregen. Denk hierbij aan het programma Slim en Schoon Onderweg en voor ondersteuning van de Regio Deal. Mede door de toename van externe gelden, was het nodig om de administratieve organisatie en interne (financiële) beheersing van de GMR te versterken. Daarvoor is een controller aangetrokken.
Ter voorbereiding op de nieuwe regionale agenda heeft de netwerkdirectie zich afgelopen jaar gebogen over de benodigde personele capaciteit. Nu de regionale agenda meer richting uitvoering van beleid gaat, voorzien wij dat gemeenten uitvoeringscapaciteit nodig hebben voor de realisatie. Om gemeenten te faciliteren, is samen met de netwerkdirectie nagedacht hoe het regiobureau gemeenten kan helpen. Er is afgesproken dat de GMR, voor de Woondeal-middelen die de provincie ter beschikking stelde, personeel aantrekt dat voor gemeenten gaat werken. De werving startte in december. Ook is afgesproken dat de GMR personeel werft dat tegen een vooraf vastgesteld tarief door gemeenten kan worden ingehuurd. Samen met de netwerkdirectie wordt bepaald aan welke capaciteit de meeste behoefte bestaat bij gemeenten.

1.2.10 Ontwikkelingen bedrijfsvoering
In 2024 is de GMR aangesloten bij Govroam. Door deze aansluiting versterken wij de mogelijkheden voor tijd- en plaats-onafhankelijk werken, doordat onze medewerkers nu veilig gebruik maken van Govroam-diensten van andere overheidsorganisaties en vice versa.
Er is een start gemaakt met de aanbesteding van ICT-diensten. In 2025 eindigt het contract met de huidige leverancier. Het betreft een meervoudig onderhandse vraag. In het eerste kwartaal van 2025 verwachten we een beslissing te nemen op de leverancier van onze ICT-diensten.
Hoewel het bestaande huurcontract voor de kantoorruimte in Elst medio 2026 afloopt, is een start gemaakt met het opstellen van een Programma van Eisen voor de huisvesting van de regionale samenwerking.

1.2.11 Verantwoording regiobureau
Door de veranderde wetgeving rondom rechtmatigheid, is afgelopen jaar veel aandacht geschonken aan de verordeningen over de financiële organisatie. Uitgangspunt is dat de rechtmatigheid opgenomen wordt onder de paragraaf Bedrijfsvoering en daarmee afgegeven wordt door het dagelijks bestuur.
Afgelopen jaar zijn verordeningen vernieuwd en aangevuld. Het algemeen bestuur heeft deze verordeningen in de vergadering van september en november 2024 vastgesteld. De herziene

financiële verordening voor 2024 is in februari 2025 door het algemeen bestuur vastgesteld. De GMR heeft voor het vaststellen van de rechtmatigheid een opdracht verstrekt aan mijnVIC voor een gedegen onderzoek.
Na drie volledige boekjaren is het mogelijk om de verhouding tussen inwonerbijdrage en externe gelden inzichtelijk te maken. Daarbij gaan wij uit van de daadwerkelijke besteding van de middelen (restituties zijn verrekend).

bedrag x € 1.000	**2023**		**2024**	
Besteding inwonerbijdragen	5.250	*69%*	7.425	*71%*
Besteding andere middelen	2.644	*31%*	3.018	*29%*
	7.894		10.443	

Met de groei van het aantal subsidies en opdrachten, neemt ook de verantwoordingsdruk toe. Daardoor is de inzet van de administratieve dienstverlener en controller toegenomen. Tot op heden hanteren we geen verrekening voor overheadkosten. Voor het begrotingsjaar 2025 is een wijziging van deze systematiek doorgevoerd. Er wordt op basis van de ontvangen subsidies 5% als dekking van de overheadkosten verwerkt.
Begin 2023 werd duidelijk dat het Rijk met The Economic Board (TEB), provincie Gelderland en de GMR een Regio Deal ging sluiten ter waarde van 15 miljoen euro. Voor het opstellen van het convenant met het Rijk en het inrichten van de kassiersfunctie is ondersteuning gezocht bij een extern bureau dat ervaring had met het sluiten van een Regio Deal.
De kassiersfunctie was per 1 april 2024 operationeel bij de provincie Gelderland. De GMR heeft voor de looptijd van de Regio Deal een projectmanager aangetrokken. Deze houdt zich bezig met het opzetten van de structuur voor het begeleiden en beoordelen van subsidieaanvragen, de hele governance van de Regio Deal, het organiseren van bijeenkomsten en bestuurlijke overleggen. Deze projectmanager wordt mede door het Rijk uit Regio Deal middelen bekostigd. Inmiddels zijn bijna alle Regio Deal middelen belegd en wordt volop gewerkt aan de diverse programma’s.

1.2.12 Verantwoording rekeningresultaat regiobureau

Voor 2024 bedraagt het voordelig rekeningresultaat van het regiobureau € 244.427 terwijl in de tussenrapportage rekening werd gehouden met een resultaat van € 75.548.
De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn:

1. De rentebaten bedragen voor 2024 € 154.970 en zijn daarmee fors hoger dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Het positief effect op de exploitatie bedraagt € 50.000.
2. Hoewel de uitgaven voor salarissen en sociale lasten beduidend lager zijn dan begroot is, hebben de uitgaven voor ingeleend personeel de begroting fors overschreden (€ 347.222). Dit wordt met name veroorzaakt door vervanging langdurig ziekteverzuim en extra inzet door de toekenning van de Regio Deal.
3. Door de groei van de GMR en veranderende wet- en regelgeving is een toename van de organisatiekosten waar te nemen. Voor 2024 is € 195.804 begroot. De werkelijke kosten bedragen € 319.516. Met name accountants- en administratiekosten en advieskosten zijn hoger dan begroot.
4. In 2023 is een voorziening verlofuren ad. € 25.000 opgenomen. Omdat het verlofsaldo van de GMR ultimo 2024 niet is te duiden als bovenmatig, is de volledige voorziening vrijgevallen ten gunste van het resultaat van het regiobureau.
5. De onttrekking van de bestemmingsreserve voor kosten van opleiding, communicatie en ondersteuning van het programma Regio Deal hebben een positief effect op het resultaat.

1.2.13 Wat heeft het regiobureau gekost?

(alle bedragen in €)

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2024	Verschil realisatie/ begroting
Lasten	2.882.419	248.529	3.130.948	2.892.605	-238.343
Baten	2.882.419	204.379	3.086.798	3.045.689	-41.109
Mutaties bestemmingsreserve	-	118.698	118.698	91.344	-27.354
Saldo	**-**	**74.548**	**74.548**	**244.427**	**169.879**

1.3 Programmaverantwoording opgaven

1.3.1 Algemeen

De GMR presenteert elk kwartaal een kwartaalrapportage waarin concreet wordt aangegeven wat in dat kwartaal is bereikt in de vijf opgaven. De programmaverantwoording geeft een beknopt verslag van de bereikte resultaten en er wordt een relatie gelegd met de beschikbare middelen van de opgave en haar speerpunten. De vier kwartaalrapportages vormen een inhoudelijke aanvulling op de volgende programmaverantwoording van de opgaven.

1.3.2 Verbonden regio

Van het beschikbare bedrag (€ 1,585 miljoen) is het gehele bedrag uitgeven of is een financiële verplichting aangegaan. Totaal op de inwonerbijdrage is een tekort van € 12.060. Voorstel is om verplichtingen 2024 af te schalen tot niveau van restant inwonerbijdrage 2023. Er is geen onderuitputting inwonerbijdrage 2024.

De processen/projecten uit de regionale agenda zijn grotendeels uitgevoerd of in gang gezet. De capaciteit binnen de opgave was conform planning. De detacheringscontracten bij de verschillende gemeenten zijn iets lager uitgevallen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. In 2024 is het regionaal mobiliteitsprogramma (RMP) uitgewerkt. We huurden hiervoor een externe adviseur in. Daarnaast is het programma doorgerekend op potentiële effecten CO2. Het RMP-proces ronden we begin 2025 af. We organiseerden in 2024 twee succesvolle congressen. In het voorjaar het Mobility Congres in Nijmegen en in het najaar het nationaal Verkeerskundecongres bij Burgers Zoo in Arnhem. In samenwerking met de provincie Gelderland en Gelderse regio's is een gezamenlijke propositie opgesteld die op 20 november 2024 aan de aanwezige Kamerleden is aangeboden. Deze propositie betreft een overkoepelend beeld van benodigde bereikbaarheidsinvesteringen in Gelderland. Voor de GMR zijn een aantal essentiële projecten opgenomen, waaronder het Veluwewaalpad en het fietspad Huissen-Arnhem en is aandacht gevraagd voor verschillende mobiliteitspakketten (A15, A50).

Speerpunten

We stelden een onderzoek in naar de zeven gelijkvloerse spoorkruisingen in Duiven en Zevenaar. In dit onderzoek is gekeken naar de spoorwegveiligheid, barrièrewerking in relatie tot de verstedelijking, leefbaarheid en bereikbaarheid. In 2024 is opdracht verleend om op 184 locaties fietstellingen te verrichten. Verder zijn er verschillende studies uitgevoerd, waaronder Hub Malden, een mobiliteitshub op de corridor Druten-Beuningen-Nijmegen, de koppelkansen tussen mobiliteitshubs en toeristische overstappunten, de doorfietsroute Doetinchem-Zevenaar, de bereikbaarheidsongelijkheid en de regionale bewonersbenadering.

Het bestuurlijk platform Verbonden regio maakt zich zorgen over de verkeersveiligheid in de regio. Het aantal verkeersslachtoffers is de afgelopen periode in elke gemeente in plaats van afgenomen juist toegenomen. Specifiek is aandacht gevraagd voor de top 10 knelpunten per gemeente en schoolroutes.

De provincie staat aan de vooravond van een nieuwe aanbesteding openbaar vervoer (OV) en heeft een ontwerp Programma van Eisen (PvE) eind 2024 naar de regio en de betrokken gemeenten gestuurd. Belangrijk voor de regio, omdat hiermee de kaders voor het toekomstig OV worden

beschreven. Gezien onze verstedelijkingsopgave en onze mobiliteitstransitie is groei van het OV noodzakelijk en essentieel. Het dagelijks bestuur van de GMR heeft op 21 augustus de zienswijze ontwerp PvE verwoord. We missen een duidelijke provinciale toekomstvisie en strategie om de belangrijke maatschappelijke uitdagingen in regio, zoals duurzaamheid en onze mobiliteitsopgave, op te pakken. Daarom hebben we zeven voorstellen gedaan, waaronder een ambitieus plan voor zero-emissie busvervoer en meer regionale samenwerking.

In het kader van logistiek is een tweetal pilots uitgevoerd (laadinfrastructuur Pannenhuis en een onderzoek uitgevoerd door de HAN naar bouwlogistiek). Tot 2030 worden in de GMR minimaal 33.000 woningen gebouwd. Voor deze bouwopgave is het transport van materiaal, materieel, personeel en afval van en naar bouwplaatsen essentieel. Dit leidt tot een groot aantal transportstromen met diverse soorten voertuigen die deels onvermijdelijk zijn. Enerzijds is het van belang dat deze (last mile) stromen efficiënt georganiseerd worden zodat bouwprojecten tijdig en zonder kostenoverschrijding afgerond kunnen worden. Anderzijds moet in het kader van het Klimaatakkoord en met het oog op leefbaarheidsdoelstellingen transport zo schoon mogelijk en met minimale overlast worden georganiseerd. Uit het onderzoek van de HAN komen verschillende aandachtspunten, randvoorwaarden en aanbevelingen. Bijvoorbeeld over circulaire bouwhubs. Met de resultaten gaan we in 2025 graag aan de slag om te kijken of circulaire bouwhubs een regionale meerwaarde bieden.

Subsidies

De begroting van het programma Slim & Schoon Onderweg (S&SO) 2024 is in de loop van 2024 vastgesteld door de gezamenlijke partners, inclusief het bijbehorende uitvoeringsplan. Vandaar dat de subsidie voor 2024 pas laat is aangevraagd en een deel van de beschikbare middelen niet in 2024 is uitgegeven (waaronder de werkgeversaanpak). In 2024 hebben we de Fietsstimulering (e-bike probeeractie en stimuleringsapp) Europees aanbesteed. De campagne om deelmobiliteit te stimuleren (“Ik ben een deelgenoot”) is ontwikkeld. Ook is er een uitgebreide toolbox voor de bewonersbenadering ontwikkeld. Per saldo resteert nog te besteden subsidiemiddelen 2024 € 1.193.814. Dit gaat met name over projecten binnen het programma S&SO die grotendeels conform subsidiebeschikking in 2024/2025 worden uitgevoerd (deze bijdragen gaan over de jaarschijven heen). De subsidie over 2024 wordt in de loop van 2025 vastgesteld. Inmiddels hebben we een subsidievaststellingsverzoek bij de provincie Gelderland ingediend voor de jaargangen 2022 en 2023.

Voor de formele opstart van de huidige GMR was er een mobiliteitsfonds opgericht, waarvoor Nijmegen de penvoerder was (destijds was er een ander regime, waarbij onderbesteding niet hoefde te worden teruggestort). Nu de GMR een eigen juridische entiteit is, is in de loop van 2022 het openstaande bedrag overgemaakt naar de GMR. Een deel van dit bedrag is besteed in 2022 en 2023, maar er blijft nog een bedrag van ongeveer € 400.000 over. In het bestuurlijk platform Verbonden regio op 6 maart is afgesproken om in het najaar van 2024/begin 2025 de mogelijkheden voor een mobiliteitsfonds te onderzoeken. Mocht uit de verdere uitwerking blijken dat de implementatie van een regionaal mobiliteitsfonds te complex is, dan wordt het resterende bedrag teruggestort naar de toen deelnemende gemeenten.

1.3.3 Productieve regio

Toekomstbestendige werklocaties

In 2024 is toegewerkt naar een Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Het RPW is verankerd in de omgevingsverordening van de provincie. Minimaal één keer per 4 jaar moet een nieuw RPW worden vastgesteld. Voor de zomer van 2025 moet er een nieuw vastgestelde RPW liggen. In dit RPW zetten we grote stappen naar kwalitatieve verbetering en nemen we nieuwe actuele thema’s mee. Denk aan de ruimtebehoefte voor circulaire economie, de energietransitie, verdichting en herstructurering. Nieuwe complexe onderwerpen, waarvoor diverse onderzoeken zijn uitgevoerd. Met de provincie Gelderland is afgesproken dat zij de helft van de kosten van deze onderzoeken betalen, tot een maximum van € 168.000. Op het moment van afspraken maken met de provincie, was het

echter nog niet duidelijk hoeveel er precies nodig was aan onderzoeksgeld. Een deel van die onderzoeken zijn in 2023 al uitgevoerd. In 2024 is uiteindelijk nog € 58.000 aan diverse onderzoeken uitgegeven. De helft hiervan komt voor rekening van de provincie. Naast de onderzoeken zijn er ook andere kosten geweest, waaronder de inhuur van een speerpuntcoördinator. Van de totaal beschikbare middelen voor dit speerpunt is € 75.851 niet besteed. Dit bedrag vloeit terug naar de deelnemende gemeenten.

Human Capital

Voor de uitvoering van het Human Capital Akkoord (HCA) is een inwonerbijdrage van € 150.000 begroot. Omdat TEB de regie voert op de uitvoering van het HCA is dit bedrag als subsidie verstrekt aan TEB. Het HCA is 1 op 1 opgenomen als project in de Regio Deal. De bijdrage vanuit de GMR draagt daarom bij aan de totale financiering van het project. HCA wordt niet alleen gefinancierd door de GMR maar ook andere partijen financieren mee (bedrijven en provincie). De besteding van de inwonerbijdrage is onderdeel van de totale verantwoording van het Regio Dealproject dat in april 2025 plaatsvindt.
Voor 2023 was er een bijdrage van de provincie van € 100.000 die doorliep in 2024. Dat bedrag is door de provincie overgemaakt naar de GMR. Wij beheren deze gelden en de uitvoering ligt bij TEB. Van deze gelden is € 9.915 niet besteed. Dit bedrag staat los van de Regio Deal en hierover leggen we in maart 2025 verantwoording af aan de provincie.

Dienstverlening MKB

Begroot voor dit speerpunt was € 178.750. Voor dit speerpunt is echter een andere insteek gekozen dan voorheen. Bij alle betrokken (triple helix) partijen was vooral behoefte aan een verbindende rol tussen alle partijen vanuit GMR om te komen tot een structurele samenwerking met alle stakeholders. Vanuit die samenwerking zijn al diverse projecten gestart zoals een aanvraag voor RAAK subsidie voor onderzoek naar de (latente) vraag en behoefte van de mkb'er, het inventariseren van het huidige aanbod dienstverlening mkb, het verder ontwikkelen van een regiolink voor mkb'ers en aanhaken bij de landelijke actieagenda mkb-dienstverlening. Die rol is door de GMR dus al actief en met succes opgepakt, maar de kosten voor het mkb zijn daardoor aanzienlijk lager uitgevallen dan begroot. Het restant (€ 109.828) vloeit terug naar gemeenten.
Tot slot was er een overschrijding van € 17.746 op algemene kosten (personeelskosten en werkbezoeken).

Samengevat

Voor de Productieve regio is voor 2024 € 878.570 begroot inclusief een onttrekking van de bestemmingsreserve van € 35.000 en een begrotingswijziging van € 8.400 negatief door het niet deelnemen van gemeente Mook en Middelaar aan de opgave. Voor 2024 is uit de inwonerbijdrage een bedrag van € 835.170 ontvangen. Hiervan is € 214.943 niet besteed. Voor uitgaven in 2025 is € 37.095 gereserveerd. Dat betekent dat in totaal een bedrag van € 177.848 terugbetaald wordt aan de gemeenten.

1.3.4 Circulaire regio

Circulair bouwen en infra

Project Circulaire GWW

Dit project is gebaseerd op een uitvoeringsprogramma voor 2020-2025 en in 2024 vrijwel volgens (jaar)plan uitgevoerd. Het accent in dit programma ligt op het praktisch ondersteunen van gemeenten om projecten in de openbare ruimte circulair aan te besteden. Hiervoor worden kennistafels ontwikkeld, praktijkbijeenkomsten en workshops georganiseerd en gemeenten de mogelijkheid geboden gebruik te maken van de digitale grondstoffenbank Duspot.
Het eerste kwartaal was de projectleidersrol niet ingevuld, waardoor enkele activiteiten wat later op gang zijn gekomen en de bestedingen iets lager zijn uitgekomen dan begroot. De provinciale subsidie

(uit 2023) voor het ondersteunen van concrete GWW-projecten is daardoor nog niet helemaal uitgeput en is daarom verlengd tot medio 2025.
Het project Circulaire GWW is integraal onderdeel geworden van een Regio Deal project.

Programma Conceptueel Circulair Bouwen 2023-2030
Ook het programma CCB is integraal onderdeel gemaakt van Regio Deal project Toekomstbestendig Bouwen. De meeste activiteiten/bouwstenen hebben in 2024 enige invulling gekregen. Zo zijn er een flink aantal werkbezoeken georganiseerd naar projecten en initiatieven, waarbij wordt ingezet op conceptueel, circulair bouwen. Maar deze invulling was wel minder dan beoogd, doordat de Regio Deal aanvraag en toekenning pas in het vierde kwartaal plaatsvond. De bestedingen zijn daardoor achtergebleven, waardoor met name de Regio Deal bijdragen van Rijk, provincie en marktpartijen nog (vrijwel) niet aangesproken zijn. *Regio Deal project Toekomstbestendig Bouwen*
In oktober 2024 is het projectvoorstel Toekomstbestendig Bouwen ingediend. Het hierboven genoemde project Circulaire GWW en het programma CCB zijn hierin geïntegreerd. De voorbereiding van deze aanvraag was zeer intensief. Vooral de inzet op het verkrijgen van draagvlak bij marktpartijen heeft veel ambtelijke inzet gevraagd, maar is wel effectief gebleken. De Rijksbijdrage van € 1,37 miljoen en een aanvullende bijdrage van € 120.000 van provincie Gelderland zijn in december 2024 officieel toegekend, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024. Bovendien is per eind 2024 ten minste € 1 miljoen aan bijdragen van marktpartijen gegarandeerd. Samen met cofinanciering van de GMR en de regiogemeenten is de totale begroting van € 4,7 miljoen gedekt voor de periode 2024 t/m 2027. Het organiseren van het projectconsortium heeft langer geduurd dan voorzien, waardoor het uitvoeren van de inhoudelijke activiteiten pas na december 2024 echt op stoom kwam.

Grondstoffen en ketens

We ondersteunen gemeenten bij het circulair inkopen van producten en diensten en zorgen voor uitwisseling van kennis en ervaringen. In 2024 is een intervisiegroep circulair inkopen gestart in de regio Arnhem en is besloten een soortelijke intervisie op te zetten voor het Rijk van Nijmegen.
We stimuleren ontwikkeling van productieketens/reststromen in de regio. De focus ligt op twee ketens per jaar. We werken aan het stimuleren van een regionaal circulair textielecosysteem. Daarin trekken we op met lokale partners en het Europese Engage4Bio project. We zijn daarnaast betrokken bij de verkenning hoe we een rol kunnen pakken in het opschalen van het circulaire verf-recyclingpilot. Het budget voor onderzoek naar circulair ontwikkelen van ketens is niet volledig benut. Hierdoor resteert een budget van bijna € 30.000 dat aan gemeenten zal worden geretourneerd.
Daarnaast is er inzet geweest op het voorbereiden en organiseren en leiden van praktijkbijeenkomsten. Het jaarevent ‘Op weg naar een circulaire topregio’ stond hierbij het meest centraal. Zo’n 200 bestuurders en medewerkers van gemeenten, collega-overheden, bedrijven en studenten namen deel aan het event. Naast een plenair gedeelte onder voorzitterschap van bestuurlijk opdrachtgever Tobias van Elferen organiseerden we 15 verschillende workshops met thema’s vanuit de vier speerpunten.
We werkten mee aan een workshop tijdens de Nationale Conferentie Circulaire Economie, die dit jaar in de Vasim in Nijmegen werd georganiseerd.
We hebben bijgedragen aan de totstandkoming van een Regio Deal project Circulaire topregio onder leiding van RvN@, waarbij in een triple helix verband wordt samengewerkt aan de versterking van de circulaire economie in onze regio.
Tot slot hebben we bijgedragen aan een rapportage die een inschatting geeft van de ruimtelijke effecten van de ontwikkeling van de circulaire economie in onze regio.
Er zijn bij dit speerpunt minder kosten (€ 64.747) gemaakt dan vooraf ingeschat. Het resterende deel gaat retour naar de gemeenten.

Water en klimaatadaptie

De ontwikkeling van projecten in de Regio Deal heeft extra aandacht gekregen en heeft geleid tot bijdragen voor enkele projecten die gaan leiden tot meer gedeelde kennis en ervaring over klimaatadaptatiemaatregelen:

- Lifeport Cool Lab: Koel netwerk Arnhem, Groene Corridor Nijmegen, Dorpspleinen in Heumen en Overbetuwe, Woonwijk in Westervoort en zorginstellingen in Arnhem.
- Soil Valley: Verdroging en piekbuien in een stuwwallengebied in Berg en Dal en laaggelegen gebied Duiven.

We maken deel uit van een internationaal consortium via het project 'Pathway Resilience'. Hiervoor is gezamenlijk met het Soil Valley consortium een subsidie van € 210.000 verworven voor de periode oktober 2024-maart 2026. Zo hebben we de basis gelegd om met kennisinstellingen en bedrijven in onze regio verdere toegang te hebben tot financiering van onderzoeksprojecten en een internationaal netwerk van partijen waarbij in onderzoeksprojecten kan worden samengewerkt.
Binnen het landelijke Groeifonds (derde tranche) loopt het programma Werklandschappen van de Toekomst, bedoeld om landelijke bedrijventerreinen te vergroenen. Een initiatief van een consortium onder leiding van het landelijke IVN. De provincie heeft zich sterk gemaakt voor een ambitieus pakket met een living lab en twee ambassadeursterreinen. De provincie heeft hiervoor Arnhem (IJsseloord) en Nijmegen (Novio Tech Campus NTC) benaderd. Eind 2024 is de aanvraag voor NTC gehonoreerd.

Transitie naar duurzame energie

In 2024 kende de Regionale Energiestrategie (RES) meerdere financieringsbronnen. Dit zorgde voor een solide basis om de regionale ambities op het gebied van energietransitie te realiseren. De belangrijkste bijdragen en bijbehorende bestedingen worden hieronder toegelicht:

- *Bijdragen vanuit het Rijk*
  - Decentrale uitkering ondersteuning RES. Deze bijdrage bedroeg € 510.387 (jaarbijdrage 2024).
  - Specifieke Uitkering Warmte: Een bedrag van € 565.000 is beschikbaar gesteld voor de periode 2024-2026.
  - Decentrale uitkering toekomstbestendig maken energiesysteem. In september 2024 werd een bedrag van € 370.500 toegekend, met een looptijd van 2024-2026.
- *Eenmalige subsidie van de provincie*
  De provincie verstrekte een eenmalige subsidie van € 90.000 om de GMR te ondersteunen in haar koplopersrol bij regionaal integraal programmeren. Deze subsidie heeft een looptijd van 2024-2025 en is benut voor het opstellen en uitvoeren van het Uitvoeringsplan Energiesysteem. Het resterende bedrag wordt in 2025 benut voor verdere ondersteuning van de uitvoering.
- *Inwonerbijdrage*
  Voor de uitvoering van taken in verband met de regionale energiestrategie (RES) is in 2024 een inwonerbijdrage van € 442.750 beschikbaar.

Het accent in 2024 lag op de realisatie van de herijking van de RES. Het bestuurlijk platform Circulaire regio heeft hiermee ingestemd en het rapport is in het laatste kwartaal aangeboden aan de diverse colleges. Daarnaast is het regionaal uitvoeringsplan Warmte voorbereid en bestuurlijk vastgesteld. Hierdoor is er met behulp van Rijksmiddelen (Specifieke Uitkering) een solide basis gelegd voor de aanpak van regionale warmteprojecten. Het betreft een meerjarige subsidie die in twee tranches beschikbaar is gesteld. En zoals hierboven vermeld is een uitvoeringsplan Energiesysteem opgesteld en is de uitvoering hiervan gestart. In samenwerking met Alliander is vraag en aanbod scherper in beeld gebracht en brengen we eventuele knelpunten op korte en lange termijn in beeld.
De decentrale uitkering toekomstbestendig maken energiesysteem werd pas in september 2024 ontvangen. Gedurende het jaar werd in overleg met de gemeenten onderzocht, hoe deze middelen

het beste konden worden ingezet. De uitkering wordt in 2025 besteed aan de invulling van drie nieuwe functies:

- Projectleider netbewust bouwen
- Projectleider energie-infrastructuur
- Projectleider netbewuste bedrijventerreinen

Met deze functies wordt gericht ondersteuning geboden aan gemeenten bij de uitvoering van het uitvoeringsplan energiesysteem.

- Dit jaar is voor de eerste keer de rapportage gemaakt van de *CO2-uitstoot* in de GMR, met behulp van een adviesbureau om de data te verkrijgen en te adviseren over de opzet van deze rapportage.
- Het *Regionaal Expertiseteam Energie (REE)* haalde dit jaar twee subsidies binnen. Dit levert een aanzienlijk bedrag op en zorgt daarmee voor een garantie dat het REE de komende jaren bedrijven kan blijven ondersteunen in energieadvies. Het gaat om onderstaande subsidies:
    - SPUK-subsidie die via de provincie Gelderland wordt uitgekeerd van € 420.000 (looptijd vier jaar)
    - Regio Deal middelen binnen het programma Toekomstbestendige bedrijventerreinen van € 240.800 (looptijd vier jaar)
- Het Europese CO2-beprijzingsproject *DeCarb Pro* heeft de Europese subsidie conform begroting besteed dit jaar. We hebben hier de projectleider voor ingehuurd. Hij heeft inhoudelijk aan het project gewerkt en deelgenomen aan de projectbijeenkomsten.
- De *gezamenlijke inkoop van groene energie* wordt gefinancierd uit de inwonerbijdrage. Hiermee wordt voorkomen dat gemeenten zelf eventueel projectleiderscapaciteit moeten inschakelen die gerichte expertise vraagt. De inzet van de regionale projectleider en extern adviseur Hellemans is conform begroting. Zij zorgen er samen voor dat de gemeenten een zo goed mogelijke prijs betalen voor elektriciteit en groen gas en verdere verduurzamingsprikkels krijgen.
- Daarnaast is er ondersteuning gegeven aan een samenwerkingsproject rondom geothermie en is geadviseerd hoe om te gaan met knelpunten rondom natuurwetgeving in relatie tot woningisolatie-aanpak binnen gemeenten.

Samengevat

De opgave Circulaire Regio beschikte in 2024 over een inwonersbijdrage ter grootte van afgerond € 1.300.000, bestaande uit de inwonersbijdrage 2024 € 1.177.566 en restant verplichtingen uit 2023 € 123.061. Van dit laatste bedrag is € 93.000 niet uitgegeven

1.3.5 Ontspannen regio

Bij Ontspannen regio zijn de activiteiten grotendeels conform regionale agenda en bijbehorende begroting uitgevoerd. De feestelijke opening van het wandelroutenetwerk vindt in maart plaats. Er is een ambitiedocument met plan van aanpak voor verhaallijnen en een vitaliteitsprogramma opgesteld. En er is een begin gemaakt met de uitvoering daarvan. Het groen-blauw raamwerk is uitgewerkt in een eerste concept van een uitvoeringsagenda en wordt verder uitgewerkt in de gebiedsprocessen. Alle actielijnen van het uitvoeringsplan van het Transformatievoorstel cultuur zijn in uitvoering en voorbereidingen voor een nieuw regioplan worden getroffen.

Wel heeft een aantal kleine verschuivingen in de begroting plaatsgevonden.
Qua inkomsten is de inwonerbijdrage lager dan ingeschat, omdat Mook en Middelaar en Montferland niet meededen met de opgave Ontspannen regio in 2024. Een bijdrage voor het wandelroutenetwerk is niet aangevraagd, omdat dit niet nodig was. De subsidie die eerder door de provincie is verstrekt aan de uitvoerder van dat project, TVAN, bleek voldoende om het netwerk aan te leggen. De provincie Gelderland heeft verder een bijdrage geleverd van € 12.500 voor het uitwerken van de gebiedsprocessen voor het groen-blauw raamwerk, vooruitlopend op het besluit van GS hierover. Omdat de opgavemanager van Ontspannen regio voor een deel van haar uren de rol van NOVEX

coördinator vervult, zijn de middelen die dat oplevert, toegevoegd aan de opgave Ontspannen regio. Hiermee is op maat vervangende capaciteit ingehuurd, die nodig was om de opgave te managen, onder andere voor het in gang zetten van de gebiedsprocessen voor het groen-blauw raamwerk.

Ook aan de uitgavenkant vonden er een aantal kleine verschuivingen tussen de speerpunten plaats. Bij de speerpunten groen-blauw raamwerk en cultuur waren de kosten hoger dan vooraf ingeschat. Deze hogere uitgaven konden binnen de opgave opgevangen worden, doordat het speerpunt bruisende binnensteden, krachtige kernen inmiddels niet meer als apart speerpunt wordt opgepakt (en daar dus ook geen kosten voor gemaakt zijn) en ook door lagere uitgaven/hogere inkomsten (o.a. vergoeding uren opgavemanager i.v.m. werkzaamheden NOVEX) bij de post algemeen.

Samengevat

Ontspannen regio heeft in 2024 in totaal € 647.753 inwonerbijdrage te besteden. Dit betreft inwonerbijdrage 2024 € 502.048 en gereserveerde inwonerbijdrage 2023 € 145.704. Hiervan is in 2024 € 649.611 uitgegeven en in verplichtingen vastgelegd, resp. € 532.184 en € 117.427. Dit betekent dat er een tekort op inwonerbijdrage van € 1.858 ontstaat. Dit tekort zal worden bekostigd uit de inwonerbijdrage 2025.

Het restant subsidie uit 2023 is volledig besteed. Voor Vitatiteitsprogramma en Verhaallijnen is in 2024 € 152.100 ontvangen. Hiervoor zijn nog geen verplichtingen aangemaakt, omdat deze pas eind 2024 beschikt zijn en beschikbaar zijn gekomen. Tevens heeft Ontspannen regio een bedrag van €101.303 van diverse gemeenten ontvangen ter financiering van het project 'Groene Mantel'. Dit bedrag is per ultimo 2024 volledig in verplichtingen vastgelegd.

1.3.6 Groene groeiregio

De begroting van de Groene groeiregio bestaat uit vier onderdelen. De onderdelen algemeen, verstedelijkingsopgave en ruimtelijke integratie opgaven zijn relatief klein en de inwonerbijdrage is bijna opgebruikt. Hieruit worden o.a. de coördinatie en uitvoering van de opgave gefinancierd en ook de speerpuntcoördinatoren, de financiering van de gebiedsprocessen en de GMR-bijdrage voor NOVEX.

In het bestedingsplan was de ontwikkeling van een ruimtelijk dashboard opgenomen. Dit is echter uitgevoerd door de provincie Gelderland, die inmiddels een dergelijk dashboard in concept klaar heeft. Hiervoor hebben wij geen kosten hoeven maken.

We hebben onderzoek gedaan (incl. rapport) samen met de Rijksadviseurs en HNS-adviseurs over Water en bodem sturend. We organiseerden een symposium over het onderdeel Meer landschap van onze NOVEX ambities. We deden onderzoek naar de randvoorwaarden benodigd bij woningbouw.

De gebiedsprocessen in de deelgebieden zijn verder gebracht en bestuurlijk vastgesteld en vormen de leidraad voor de verdere ontwikkeling van de betreffende deelgebieden.

We werkten intensief samen met de provincie Gelderland om de ambities uit ons regioarrangement en gebiedsprogramma’s te vertalen naar het Ruimtelijk Voorstel en Ruimtelijk Arrangement van Gelderland.

We organiseerden integrale tafels rondom o.a. RPW (werklocaties) en het RMP (mobiliteit).

Woningbouw

De post versnelling woningbouw wordt gefinancierd door twee inkomstenbronnen: inwonerbijdrage en subsidies van Rijk en provincie. Er is sprake van, naar verwachting, tijdelijke onderbesteding van de toegekende subsidiemiddelen van de Woondeal. In 2025 gaan we naar een structurele projectleiderspool in plaats van de Flexpool, die uitging van aanvragen van gemeenten. Met de structurele projectleiderspool Woondeal krijgen we meer structurele uitgaven. Ook was er meer begroot rondom inzet kwartiermaker uitvoeringsorganisatie dan de werkelijke uitgaven van o.a. door de inzet van kernteam Woondeal en opgavenmanager.

Dat zijn de redenen dat een bedrag aan subsidie moest worden terugbetaald aan de provincie (ongeveer € 48.000). We hebben bij de provincie het verzoek gedaan om de overgebleven subsidiegelden uit 2024 mee te mogen nemen naar 2025. Inclusief een aanvraag voor nieuwe procesgelden, waarbij we een begroting Woondeal 2025 hebben aangeleverd. Verder resteert een Rijkssubsidie (uit 2020, ca. € 200.000) die in 2025 afloopt en waarvoor we een bestedingsdoel formuleren.
Voor de uitvoering van de Woondeal (procesgelden) hebben we in 2024 o.a. de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Wekelijks kernteam waarin de actualiteiten worden gedeeld en activiteiten worden gecoördineerd. Ook wordt gezorgd voor de bestuurlijke verbinding naar de diverse gemeenten en richting andere overheden en partners, inclusief communicatie;
- In 2024 is een een start gemaakt met de update van de Woondeal. Uitgaven die bij deze activiteiten horen zijn o.a. inzet programmamanager (Bram Klouwen) en secretaris en communicatieadviseurs;
- Verkenning naar ondersteuningsbehoefte bij gemeenten om woningbouw vlot te trekken. Dit heeft in september geresulteerd in een advies om een projectleiderspool in te richten, naast andere versnellingsmogelijkheden zoals parallel plannen;
- Onderzoek kansen van grondbeleid, door prof. Erwin van der Krabben. In 2025 vertalen we dit onderzoek naar instrumentarium en mogelijk kansrijke interventies;
- Samen met de provincie en woningcorporaties is geparticipeerd in trajecten voor betere benutting van de bestaande woningvoorraad;
- Organisatie van vier tempotafels, waarvan drie met publiek-private partijen en één met bestuurders. Hier is casuïstiek besproken en zijn randvoorwaardelijke oplossingsrichtingen verkend. Met de tempomakers zijn afspraken gemaakt over de doorontwikkeling van de tafel;
- In 2024 zijn grote stappen gezet in de uitrol van conceptueel en circulair bouwen (Regio Deal). Er is een aanpak met bouwbedrijven samen;
- Uitwerking en vaststelling van het afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen. Vervolgens is een projectleider voor de uitvoering van het afsprakenkader in het najaar begonnen;
- Samen met de Productieve regio is onderzoek gedaan naar de inzet van arbeidsmigranten in de regio en de daarbij behorende huisvestingsopgave. Vervolgens is een projectleider huisvesting arbeidsmigranten aan de slag gegaan om gemeenten en bedrijven te stimuleren en te helpen bij concrete huisvestingsopgaven voor arbeidsmigranten.

Samengevat

De Groene groeiregio heeft in 2024 € 796.132 inwonerbijdrage te besteden. Uit de inwonerbijdrage 2023 was € 96.671 gereserveerd. In totaal is in 2024 € 809.248 besteed of in verplichtingen vastgelegd. Het restant (€ 83.555) zal aan de deelnemende gemeenten worden terugbetaald.

Het restant van subsidies uit 2023 bedraagt € 468.388. In 2024 is daar € 1.273.178 bijgekomen. Hiervan is in 2024 € 662.022 uitgegeven. Per 2025 blijft nog € 820.963 te besteden subsidie over.

1.3.7 Wat hebben de opgaven gekost?

(alle bedragen in €)

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2024	Verschil realisatie/ begroting
Verbonden regio					
Lasten	1.267.913	1.504.609	2.772.522	2.676.053	-96.469
Baten	1.267.913	1.504.609	2.772.522	2.676.053	-96.469
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Productieve regio					
Lasten	878.570	-8.400	870.170	898.702	28.532
Baten	843.570	-8.400	835.170	863.702	28.532
Mutaties bestemmingsreserve	35.000	-	35.000	35.000	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Circulaire regio					
Lasten	1.679.566	214.507	1.894.073	1.954.163	60.090
Baten	1.679.566	214.507	1.894.073	1.954.163	60.090
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Ontspannen regio					
Lasten	532.048	-30.000	502.048	599.944	97.896
Baten	532.048	-30.000	502.048	599.944	97.896
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Groene groeiregio					
Lasten	881.600	1.189.129	2.070.729	1.296.473	-774.256
Baten	881.600	1.189.129	2.070.729	1.296.473	-774.256
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal					
Lasten	**5.239.697**	**2.869.845**	**8.109.542**	**7.425.335**	**-684.207**
Baten	**5.204.697**	**2.869.845**	**8.074.542**	**7.390.335**	**-684.207**
Mutaties bestemmingsreserve	**35.000**	**-**	**35.000**	**35.000**	**-**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

1.4 Resultaat 2024 uitgelegd en samengevat

De inwonerbijdrage bij de GMR kan gerelateerd worden aan enerzijds het regiobureau met een exploitatie en anderzijds de opgaven met een projectadministratie.
Kenmerkend voor het regiobureau is dat het de bedrijfsvoering betreft en de activiteiten over het algemeen aan een kalenderjaar zijn gerelateerd. De ontvangen inwonerbijdrage bij het regiobureau wordt volledig in de staat van baten en lasten opgenomen. Daartegenover komen de uitgaven te staan en per saldo resteert het rekeningresultaat. Een positief resultaat vloeit terug naar de deelnemende gemeenten. Een negatief saldo komt, mits toereikend, ten laste van de algemene reserve.
Het programma Opgaven omvat een groot aantal activiteiten die elk afzonderlijk als een project gedefinieerd kunnen worden. Deze projecten zijn vastgelegd in de regionale agenda en voor deze projecten heeft de GMR met achttien gemeenten opgavenovereenkomsten afgesloten. De doorlooptijd van de projecten wijkt in veel gevallen van het kalenderjaar af. Daarom worden in het programma Opgaven de ontvangen bijdragen van deelnemende gemeenten en ontvangen subsidies en andere externe bijdragen niet volledig in staat van baten en lasten opgenomen, maar slechts dat deel ter dekking van de kosten van de projecten. Einde boekjaar resulteert een rekeningresultaat van € 0 en resteert een overschot op de balans. Elk jaar wordt het niet bestede of in verplichtingen vastgelegde deel van de inwonerbijdrage aan de deelnemende gemeenten terugbetaald. Subsidies en andere externe middelen blijven conform looptijd van de beschikking beschikbaar voor het project. Is het project voltooid of niet uitgevoerd, dan wordt het restant van de beschikbare middelen terugbetaald.

Voor 2024 is het resultaat als volgt:

Regiobureau	€ 244.427 (resultaat)
Opgaven	€ 434.657 (schuld)
Totaal	€ 679.084 (saldo onbenutte inwonerbijdrage 2024)

Een nadere toelichting op de terug te betalen inwonerbijdrage is opgenomen in paragraaf 3.8. Conform artikel 31 lid 8 van de gemeenschappelijke regeling vloeit een positief saldo naar rato terug naar de deelnemende gemeenten.

1.5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

(alle bedragen in €)

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2024	Verschil realisatie/ begroting
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Lasten	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Conform Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet de post Onvoorzien apart als programma worden gepresenteerd. In 2024 zijn geen kosten ten laste van de post onvoorzien geboekt. De post muteert dus niet in het resultaat.
In artikel 25, lid 1, onder c (BBV) wordt gevraagd om in de programmaverantwoording het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien op te nemen.

1.6 Vennootschapsbelasting

In artikel 25, lid 1, onder b (BBV) wordt gevraagd het bedrag voor vennootschapsbelasting te vermelden. Dit is voor de GMR niet van toepassing.
Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

3. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijke participerende publiekrechterlijke rechtspersonen;
4. De activiteiten zouden de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
5. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op het overschot dat wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover in beginsel vennootschapsbelasting betaald worden.

De GMR verricht voor derden vooral werk voor “activiteiten verricht in verband met de uitoefening van een overheidstaak of van een publiekrechtelijke bevoegdheid”. Daarbij worden de werkzaamheden kostendekkend uitgevoerd.
De organisatie voldoet aan bovenstaande drie voorwaarden en is derhalve vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting.

2. Paragrafen

2.1 Risicobeheersing en weerstandsvermogen

Op grond van artikel 11 BBV moet de GMR in de paragraaf weerstandsvermogen[1] inzicht verschaffen in de robuustheid van de rekening. Het weerstandsvermogen van de GMR is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers op te vangen, zodat taken kunnen voortgezet.

2.1.1 Risico's

De risico's kunnen worden ingedeeld in:

1. risico's voortvloeiend uit eigen beleid;
2. risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid;
3. risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties;
4. risico's voortvloeiend uit het doen/nalaten van derden;
5. risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen

Risico's voortvloeiend uit het eigen beleid

Er zijn geen risico's voortvloeiend uit het eigen beleid. Om eventuele kortingen op de exploitatie op te vangen, is er op grond van de gemeenschappelijke regeling artikel 31, lid 8 een reserve van in totaal € 100.000 gevormd.

Risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid

Het risico dat een gemeente niet aan zijn betalingsverplichting (de inwonerbijdrage) voldoet, wordt zeer klein geacht. Daarnaast is in de gemeenschappelijke regeling artikel 29, lid 6 vastgelegd dat gemeenten zorgen dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Het risico voor de GMR bedraagt bij de achttien deelnemende gemeenten, conform de begroting 2024, gemiddeld € 415.500. Daarbij geldt een bandbreedte van € 16.500 voor de gemeente Rozendaal tot € 1.743.000 voor de gemeente Nijmegen.

Risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties

Gekeken naar de voorgaande punten en de flexibele inzet van adviseurs, kan het achterwege blijven van financiering van gemeenten, provincie en andere opgevangen worden door het afvloeien van flexibele inzet. Er is een zeer laag risico dat gelden niet betaald worden. Mocht dit het geval zijn, dan worden projecten on-hold gezet en stroomt de flexibele inzet per direct uit.

Risico's voortvloeiend uit het doen/nalaten van derden

De risico's worden beperkt door het hanteren van onze eigen inkoopvoorwaarden. Het maximale risico volgens het verplichtingenregister begin 2025 bedroeg € 100.000 voor een leverancier.

Risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden/autonome ontwikkelingen

Vanaf 2025 gaat de Belastingdienst handhaven op de Wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties). Deze wet heeft als doel schijnzelfstandigheid tegen te gaan en duidelijkheid te scheppen over de arbeidsrelatie tussen opdrachtgevers en zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers). De opheffing van het handhavingsmoratorium is een van de maatregelen die genomen zijn om schijnconstructies te bestrijden en draagt bij aan meer zekerheid op de arbeidsmarkt. Bedrijven en organisaties die mensen als zzp'er inhuren voor werk dat zij niet zelfstandig uitvoeren, kunnen een boete en naheffingen krijgen. De GMR heeft ongeveer 20 inhuurcontracten die voldoen, die te duiden zijn als zzp'er. Deze worden aan de hand van een beoordelingskader getoetst op schijnzelfstandigheid.

[1] Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de GMR beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de GMR.

Overige verzekerde risico

De GMR heeft de inventaris verzekerd tegen brand en diefstal. Voor personeel is een aansprakelijkheids- en ongevallenverzekering afgesloten. De aansprakelijkheid van bestuurders in de GMR is afgedekt door de verzekering van de gemeente voor de betreffende bestuurder.

2.1.2 Overzicht reserves 2024

Op grond van de gemeenschappelijke regeling mag de algemene reserve € 100.000 zijn. Deze algemene reserve is eind 2022 gevormd uit het rekeningresultaat van 2021. In 2024 is door de uittreding van de gemeente Montferland € 4.557 onttrokken aan de algemene reserve (zie 3.8 Toelichting op posten op de balans onderdeel 4).
Eind 2021 is een bestemmingsreserve gevormd voor optimalisatie van het regiobureau en het versnellen van de opgaven. Deze reserve is 2024 benut. Er resteert nu nog € 31.911. Hieronder volgt de specificatie van de reserve.

2.1.3 Rente

Ten aanzien van de rente van de middelen vastgelegd in schatkistbankieren, is het algemene beleidsuitgangspunt om deze ten gunste van de exploitatie te brengen.

2.1.4 Financiële kengetallen

In de paragraaf worden enkele financiële kengetallen opgenomen. De berekeningswijze is via een ministeriële regeling voorgeschreven. Hiermee wordt de (onderlinge) vergelijkbaarheid (van gemeenschappelijke regelingen) bevorderd.

	2024
Netto schuldquote	0,00%
Solvabiliteitsratio	5,24%
Structurele exploitatieruimte	90,60%

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De uitkomst geeft geen aanleiding tot verhoogde risico's.
De solvabiliteitsratio geeft het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal weer. Deze ratio ligt net onder de gebruikelijke norm van de provincie, maar past bij een startende organisatie.
Een positief percentage structurele exploitatieruimte geeft aan dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

2.1.5 Conclusie

Kenmerkend voor het risicoprofiel is dat de organisatie beperkt risico loopt en dat voor dit risico een algemene reserve is gevormd. Op basis van de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen, artikel 29 lid 6, is de beschikking over voldoende middelen en het nakomen van verplichtingen te allen tijde door de deelnemende gemeenten gewaarborgd.

2.2 Financiering

Algemeen

Artikel 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de GMR beschrijft hoe zij in 2024 de investeringen heeft gefinancierd. Het doel van deze paragraaf is inzicht te verschaffen in de financieringssystematiek en de risico's die daarmee samenhangen. Met deze paragraaf wordt eveneens voldaan aan een aantal verplichtingen volgend uit de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido). In de vergadering van het algemeen bestuur op 6 september 2023 is het Treasury statuut vastgesteld.

Rentelasten/baten

De GMR heeft in 2021 met de Rabobank een rekeningcourant-overeenkomst gesloten. Per 1 maart 2022 wordt deelgenomen aan het voor gemeenschappelijke regelingen verplicht gestelde Schatkistbankieren.

Rentelasten:	In 2024 sprake van minimale rentelasten
Rentebaten:	In 2024 ongeveer € 154.970 aan rentebaten ontvangen
Renteresultaat:	In 2024 geen sprake van renteresultaat
Toerekening rente aan taakvelden:	In 2024 geen rente toegerekend aan taakvelden

Financieringspositie

Er is een rekeningcourant-overeenkomst met de Rabobank met een tegoed van € 121.710. De GMR kent geen langlopende financieringsmiddelen.

Rente-risiconorm

Om het herfinancieringsrisico voor de samenwerkingsverbanden te beperken, is een norm ingesteld waaraan de samenwerkingsverbanden worden getoetst: de rente-risiconorm.
De rente-risiconorm is voor de GMR niet van toepassing aangezien er geen externe langdurige financiering is afgesloten.

Geldstroombeheer

De GMR is verplicht liquiditeitsoverschotten met een drempelbedrag van € 1 miljoen af te storten bij het Rijk (Schatkistbankieren).

2.3 Bedrijfsvoering

Algemeen

Artikel 14 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht de GMR om in elk geval de stand van zaken en de voornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering weer te geven. Met bedrijfsvoering worden bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de vijf opgaven te realiseren. Hierbij staat het belang van een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beleid en beheer voorop.
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering, het algemeen bestuur heeft hierbij een kader stellende en controlerende taak. De directeur is tekeningsbevoegd en heeft mandaat om personeel aan te nemen, verplichtingen aan te gaan tot € 100.000 en om opdracht tot betaling tot € 250.000 te geven.

Huisvesting

Vanaf september 2021 heeft de GMR haar kantoor in Elst met dertien werkplekken. Door de medewerkers wordt veel hybride gewerkt. Maar met de groei van het personeelbestand en de omvang van de flexibele schil, ontstaat er grote druk op de beschikbare werkplekken en ontmoetings- en vergadermogelijkheden in het kantoor. De omstandigheden zijn verre van optimaal. Zoals reeds gemeld is een start gemaakt met het opstellen van een PvE voor de huisvesting van de werknemers en ontmoetings- en vergaderfaciliteiten.

Personeelszaken

Met de gemeente Nijmegen is een dienstenverleningsovereenkomst voor het uitbesteden van salarisadministratie en ondersteuning op personeelszaken verlengd.

Archief en informatiemanagement

De archiefinspectie is toevertrouwd aan de archiefinspecteur van Rijk van Nijmegen. De GMR heeft afgelopen jaren veel stappen gezet om verder inrichting te geven aan invulling van de Archiefwet. Er vonden in 2024 meerdere gesprekken met de Archiefinspecteur plaats, om de selectie en waardering van archiefwaardige stukken verder te verbeteren.
In 2024 is de samenwerking met M&I partners voortgezet. M&I partners is verantwoordelijk voor: functionaris gegevensbescherming, privacy officer, SISA functioneel beheer en informatiemanagement.

Verbonden partijen
De GMR heeft, zoals bedoeld in de BBV-voorschriften, geen verbonden partijen.

Schatkistbankieren
De GMR maakt sinds 2022 gebruik van een Schatkistbankieren-faciliteit.

Planning & control en administratie
Naast reguliere werkzaamheden uit de planning en control cyclus en het (laten) voeren van de financiële administratie, zijn ondersteunende werkzaamheden voor de vijf opgaven bijvoorbeeld subsidieaanvragen en -verantwoordingen.

Btw-compensatiefonds
De zogenaamde transparante c.q. doorschuif btw kan door de GMR aan de deelnemende gemeenten worden gefactureerd. Deze gemeenten kunnen deze facturen vervolgens bij het zogenaamde btw-compensatiefonds verhalen. In dit jaarverslag worden de cijfers exclusief btw gepresenteerd.

Juridische zaken en inkoop
Ook in 2024 leverde de gemeente Arnhem juridische expertise op het gebied van publiek- en privaatrecht. Op het gebied van inkoop- en aanbesteding werd in 2024 gebruik gemaakt van externe adviseur voor de meer complexe vraagstukken.

Rechtmatigheidsverantwoording
Vanaf het verslagjaar 2023 is het dagelijks bestuur verantwoordelijk om een rechtmatigheids-verantwoording af te geven en deze op te nemen in de jaarrekening. In deze verklaring verantwoordt het dagelijks bestuur zich direct tot het algemeen bestuur over het (financieel) rechtmatig handelen van de organisatie.

Het dagelijks bestuur verantwoordt aan het algemeen bestuur in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in, of afwijkingen in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals begroting en interne verordeningen en met de bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Het algemeen bestuur bepaalt de verantwoordingsgrens en spelregels. De uitgangspunten waar het dagelijks bestuur aan moet voldoen zijn vastgelegd in de door de commissie BBV uitgegeven kadernota Rechtmatigheid 2024.

In hoofdstuk 3.3 van dit jaarverslag is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen over het boekjaar 2024. De uitkomst is dat naar oordeel van het dagelijks bestuur de geconstateerde begrotings overschrijdingen acceptabel zijn en daarmee geen sprake is van niet acceptabele afwijkingen boven de verantwoordingsgrens blijven (3% van de lasten).

Op basis van de spelregels, opgesteld door het algemeen bestuur, moeten individuele afwijkingen groter dan € 50.000 aanvullend worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Conform de door de commissie BBV uitgegeven kadernota Rechtmatigheid 2024 in combinatie met de Financiële verordening 2024, vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 5 februari 2025, worden alleen de overschrijdingen van de lasten in dit jaarverslag toegelicht. Deze overschrijdingen zijn niet meegenomen in tussentijdse begrotingswijzigingen en niet aan het algemeen bestuur gecommuniceerd. In de financiële verordening is tijdig melden als volgt gedefinieerd: Onder ‘tijdig melden’ wordt verstaan het melden van de afwijkingen in de P&C producten gedurende het jaar of in de jaarstukken.

Uit de analyse op de begrotingsrechtmatigheid blijkt dat sprake is van afwijkingen van begrote baten en lasten. De afwijkingen zijn toegelicht in hoofdstuk 3.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid.

De afwijkingen bestaan uit:
- Regiobureau – onderschrijding van lasten (€ 238.343) en onderschrijding van baten (€ 41.109)
- Verbonden regio – onderschrijding van lasten en baten (€ 96.469)

- Productieve regio – overschrijding van lasten en baten (€ 28.532)
- Circulaire regio – overschrijding van lasten en baten (€ 60.090)
- Ontspannen regio – overschrijding van lasten en baten (€ 97.896)
- Groene groeiregio – onderschrijding van lasten en baten (€ 774.256)

Voorwaardencriterium

De GMR heeft een zogeheten SPEND-analyse uitgevoerd waarmee de rechtmatigheid van aanbestedingen wordt getoetst. Op basis van regelgeving is hierbij uitsluitend een analyse gemaakt ten opzichte van de wettelijke bepalingen in de Aanbestedingswet en Gids Proportionaliteit. Uit deze analyse blijkt dat de overschrijdingen voldoen aan de gestelde criteria zijnde verschillende opdrachten dan wel aanbesteed via DAS-procedures. Dit betekent dat er geen sprake is van fouten of onduidelijkheden op basis van het voorwaardencriterium. Dit betekent dat er geen sprake is van fouten of onduidelijkheden op basis van het voorwaardencriterium.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)

De basis voor de toetsing op mogelijke risico’s ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) is de uitgevoerde verbijzonderde interne controles en evaluaties. Uit deze werkzaamheden zijn geen bevindingen gebleken die moeten worden opgenomen ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording.

3. Jaarrekening

In dit hoofdstuk staan de volgende financiële overzichten:

- Staat van baten en lasten
- Toelichting op staat van baten en lasten
- Rechtmatigheidsverantwoording 2024
- Incidentele en structurele baten en lasten
- Analyse begrotingsrechtmatigheid
- Balans per 31 december 2024
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
- Toelichting op de posten van de jaarrekening
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen
- Publicatie Wet normering topinkomens (WNT)
- Taakvelden

3.1 Staat van baten en lasten

(alle bedragen in €)

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2024	Verschil realisatie/ begroting
Programma Regiobureau					
Lasten	2.882.419	248.529	3.130.948	2.892.605	238.343
Baten	2.882.419	204.379	3.086.798	3.045.689	41.109
Mutaties bestemmingsreserve	-	118.698	118.698	91.344	27.354
Saldo	**-**	**74.548**	**74.548**	**244.427**	**-169.879**
Programma Opgaven (bestaande uit)					
Verbonden regio					
Lasten	1.267.913	1.504.609	2.772.522	2.676.053	96.469
Baten	1.267.913	1.504.609	2.772.522	2.676.053	96.469
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Productieve regio					
Lasten	878.570	-8.400	870.170	898.702	-28.532
Baten	843.570	-8.400	835.170	863.702	-28.532
Mutaties bestemmingsreserve	35.000	-	35.000	35.000	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Circulaire regio					
Lasten	1.679.566	214.507	1.894.073	1.954.163	-60.090
Baten	1.679.566	214.507	1.894.073	1.954.163	-60.090
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Ontspannen regio					
Lasten	532.048	-30.000	502.048	599.944	-97.896
Baten	532.048	-30.000	502.048	599.944	-97.896
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Groene groeiregio					
Lasten	881.600	1.189.129	2.070.729	1.296.473	774.256
Baten	881.600	1.189.129	2.070.729	1.296.473	774.256
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal					
Lasten	**8.122.116**	**3.118.374**	**11.240.490**	**10.317.940**	**922.550**
Baten	**8.087.116**	**3.074.224**	**11.161.340**	**10.436.024**	**725.316**
Mutaties bestemmingsreserve	**35.000**	**118.698**	**153.698**	**126.344**	**27.354**
	-	**74.548**	**74.548**	**244.427**	**-169.879**

3.2 Toelichting op staat van baten en lasten

De baten en lasten over 2024 bedragen respectievelijk € 10.436.024 en € 10.317.940. Er is een mutatie in de bestemmingsreserve geweest van € 51.344. Het verschil in baten en lasten en mutatie bestemmingsreserve resulteert in een voordeling rekeningresultaat van € 244.427, wat gelijk is aan het resultaat van het regiobureau.

Programma regiobureau

De baten en lasten van het regiobureau bedragen respectievelijk € 3.045.689 en € 2.892.605. Saldo toevoeging en onttrekking in bestemmingsreserve bedraagt € 91.344 negatief.

(alle bedragen in €)

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2024	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	1.396.248	372.124	1.768.372	1.271.146	497.226
3.5.1 Ingeleend personeel	103.223	-	103.223	450.445	-347.222
3.8. Overige goederen en diensten	671.138	-48.874	622.264	585.255	37.009
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	711.810	17.711	729.521	729.521	-
7.3 Afschrijvingen	-	10.000	10.000	11.207	-1.207
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	-	-102.432	-102.432	-154.970	52.538
Onvoorzien	-	-	-	-	-
Saldo lasten	**2.882.419**	**248.529**	**3.130.948**	**2.892.605**	**238.343**
Baten					
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	2.882.419	26.879	2.909.298	2.905.694	3.604
4.3.4 Inkomensoverdrachten - provincies	-	57.500	57.500	139.995	-82.495
4.3.8 Inkomensoverdrachten - Overige instellingen en personen	-	120.000	120.000	-	120.000
Saldo baten	**2.882.419**	**204.379**	**3.086.798**	**3.045.689**	**41.109**
Saldo	**-**	**-44.150**	**-44.150**	**153.083**	**-197.233**
Bestemmingsreserve					
Toevoeging reserve	-	4.557	4.557	-	4.557
Onttrekking reserve	-	123.255	123.255	91.344	31.911
Mutaties bestemmingsreserve	**-**	**118.698**	**118.698**	**91.344**	**27.354**
Resultaat Regiobureau	**-**	**74.548**	**74.548**	**244.427**	**-169.879**

Programma opgaven

Voor de opgaven zijn door de GMR ongeveer € 7.394.935 aan lasten gerealiseerd. Deze lasten worden gefinancierd door de inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten en subsidies van o.a. provincie en Rijk. Daarnaast heeft een onttrekking van de bestemmingsreserve 2024 plaatsgevonden.
In onderstaande tabellen is per opgave een specificatie per speerpunt weergegeven.

Verbonden regio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2024	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	243.786	-	243.786	396.783	-152.997
Gebiedsgerichte corridors	202.690	2.625	205.315	257.638	-52.323
Fiets	243.650	-	243.650	291.048	-47.398
Hubs en knooppunten	107.273	-	107.273	114.208	-6.935
Gedrag en duurzame mobiliteit	354.054	1.501.984	1.856.038	1.523.593	332.445
Verkeersveiligheid	116.460	-	116.460	92.783	23.677
Saldo lasten	**1.267.913**	**1.504.609**	**2.772.522**	**2.676.053**	**96.469**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	1.267.913	-	1.267.913	1.319.071	-51.158
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	100.000	100.000	50.000	50.000
Subsidies	-	1.401.984	1.401.984	1.234.959	167.025
Overige baten	-	2.625	2.625	72.023	-69.398
Saldo baten	**1.267.913**	**1.504.609**	**2.772.522**	**2.676.053**	**96.469**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Bestemmingsreserve					
Toevoeging reserve	-	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-	-	-
Mutaties bestemmingsreserve	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Verbonden regio	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Productieve regio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2024	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	296.566	-2.857	293.709	318.956	-25.247
Toekomstbestendige werklocaties	237.239	-2.267	234.972	270.730	-35.758
Human Capital	164.335	-1.596	162.739	257.189	-94.450
Stimuleren ondernemersschap MKB	180.430	-1.680	178.750	51.827	126.923
Saldo lasten	**878.570**	**-8.400**	**870.170**	**898.702**	**-28.532**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	843.570	-8.400	835.170	742.634	92.536
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	-	-	36.312	-36.312
Subsidies	-	-	-	84.756	-84.756
Overige baten	-	-	-		-
Saldo baten	**843.570**	**-8.400**	**835.170**	**863.702**	**-28.532**
Saldo	**-35.000**	**-**	**-35.000**	**-35.000**	**-**
Bestemmingsreserve					
Reserves toevoeging	-	-	-	-	-
Reserves onttrekking	35.000	-	35.000	35.000	-
Mutatie	**35.000**	**-**	**35.000**	**35.000**	**-**
Resultaat Productieve regio	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Circulaire regio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2024	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	176.315	-	176.315	157.768	18.547
Circulaire bouw- en infrastructuur	168.051	-	168.051	455.175	-287.124
Grondstoffen en ketens	121.217	-	121.217	56.470	64.747
Water en klimaatadaptie	66.118	-	66.118	56.002	10.116
Transitie naar duuzame energie	1.147.865	214.507	1.362.372	1.228.748	133.624
Saldo lasten	**1.679.566**	**214.507**	**1.894.073**	**1.954.163**	**-60.090**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	1.177.566	-	1.177.566	1.170.858	6.708
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	502.000	108.387	610.387	195.832	414.555
Subsidies	-	106.120	106.120	565.064	-458.944
Overige baten	-	-	-	22.409	-22.409
Saldo baten	**1.679.566**	**214.507**	**1.894.073**	**1.954.163**	**-60.090**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Bestemmingsreserve					
Reserves toevoeging	-	-	-	-	-
Reserves onttrekking	-	-	-	-	-
Mutatie	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Circulaire regio	-	-	-	-	-

Ontspannen regio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2024	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	169.902	-	169.902	128.159	41.743
Duurzaam toerisme	194.415	-30.000	164.415	248.984	-84.569
Bruisende binnensteden, krachtige kernen	10.448	-	10.448	-	10.448
Groen-blauw-raamwerk	125.375	-	125.375	151.086	-25.711
Sterke culturele infrastructuur	31.908	-	31.908	71.715	-39.807
Saldo lasten	**532.048**	**-30.000**	**502.048**	**599.944**	**-97.896**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	502.048	-	502.048	532.184	-30.136
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	-	-		-
Subsidies	-	-	-	37.360	-37.360
Overige baten	30.000	-30.000	-	30.400	-30.400
Saldo baten	**532.048**	**-30.000**	**502.048**	**599.944**	**-97.896**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Bestemmingsreserve					
Reserves toevoeging	-	-	-	-	-
Reserves onttrekking	-	-	-	-	-
Mutatie	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Ontspannen regio	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Groene groeiregio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2024	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2024	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	191.023	-	191.023	232.072	-41.049
Versnellingsopgave woningbouw	479.925	1.189.129	1.669.054	806.052	863.002
Uitwerking verstedelijkingsstrategie	116.620	-	116.620	186.670	-70.050
Ruimtelijke integratie opgave	94.032	-	94.032	71.679	22.353
Saldo lasten	**881.600**	**1.189.129**	**2.070.729**	**1.296.473**	**774.256**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	796.133	-	796.133	757.626	38.507
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	-	-		-
Subsidies	85.467	1.189.129	1.274.596	536.845	737.751
Overige baten	-	-	-	2.002	-2.002
Saldo baten	**881.600**	**1.189.129**	**2.070.729**	**1.296.473**	**774.256**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Bestemmingsreserve					
Reserves toevoeging	-	-	-	-	-
Reserves onttrekking	-	-	-	-	-
Mutatie	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

3.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede balansmutaties, blijkt een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Hierbij gaat het om begrotings-, voorwaarden- en misbruik en oneigelijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede balansmutaties het begrotings-, voorwaarden- en misbruik en oneigelijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen van de GMR en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 27 november 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.
Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 309.538. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 186.518 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 309.538. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur een van bedrag van € 186.518 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

(alle bedragen in €)

	Afwijking
Begrotingscriterium	
1a. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het dagelijks bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	186.518
1b. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	-
2. Ongeautoriseerde reservermutaties	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**186.518**
4. Totaal van de begrotingsrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daar vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	-
De niet-accpetabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht	-
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (indien van toepassing inhoudelijk hier toegelicht en in de paragraaf bedrijfsvoering)	-
M&O criterium	
6. Geen bevindingen	-
Totaal onrechtmatigheden	186.518
Waarvan acceptabel	186.518
Waarvan niet-acceptabel	-

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspreken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie zij ondernemen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Onderschrijding van lasten welke tijdig via jaarstukken wordt gemeld en verklaard

Productieve regio

Uitgaven met betrekking tot in 2023 aangegane verplichtingen zijn niet via een begrotingswijziging in de begroting van 2024 doorgevoerd.

Circulaire regio

De uitgaven met betrekking tot de projecten mede gefinancierd door toekenning van Regio Deal, zijn onvoldoende tot uiting gekomen in een begrotingswijziging.

Ontspannen regio

De middels een begrotingwijziging uit 2023 gereserveerde inwonerbijdrage 2023, is in 2024 volledig besteed.

Afspraken

Met het algemeen bestuur zijn nadere afspraken gemaakt op welke wijze, in afwijking van begrotingswijzigingen, het algemeen bestuur tijdig kan worden geïnformeerd over overschrijdingen van lasten.

3.4 Incidentele en structurele baten en lasten

Regiobureau

(alle bedragen in €)

	Realisatie 2024	Incidenteel 2024	Structureel 2024
Lasten			
1.1 Salarissen en sociale lasten	1.271.146	-25.000	1.296.146
3.5.1 Ingeleend personeel	450.445	47.061	403.384
3.8. Overige goederen en diensten	585.255	19.876	565.379
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	729.521	-	729.521
7.3 Afschrijvingen	11.207		11.207
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	-154.970		-154.970
Onvoorzien			
Totaal lasten	**2.892.605**	**41.937**	**2.850.669**
Baten			
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	2.905.694	5.564	2.900.130
4.3.4 Inkomensoverdrachten - provincies	139.995		139.995
4.3.8 Inkomensoverdrachten - Overige instellingen en personen	-		-
Totaal baten	**3.045.690**	**5.564**	**3.040.125**
Saldo	**153.084**	**-36.373**	**189.457**
Bestemmingsreserve			
Toevoeging reserve	-	-	-
Onttrekking reserve	91.344	91.344	-
Mutaties bestemmingsreserve	**91.344**	**91.344**	**-**
Resultaat Regiobureau	**244.428**	**54.971**	**189.457**

In 2024 heeft een onttrekking van de bestemmingsreserve van € 91.344 plaatsgevonden voor o.a. opleidingskosten, afkoop domeinnaam en programmakosten Regio Deal.

Opgaven

De opgaven worden gefinancierd uit inwonerbijdrage en subsidies. In 2024 zijn voor de opgaven geen incidentele uitgaven gedaan. In 2024 heeft een onttrekking van de bestemmingsreserve 2024 plaatsgevonden van € 35.000 ter dekking van loonkosten medewerker Logistiek.

3.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording over 2024, zoals opgenomen in hoofdstuk 2.3, heeft de GMR een toetsing gedaan op het begrotingscriterium.
In de toelichting op het Besluit accountscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:
“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.”
Op basis van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV wordt onderscheid gemaakt tussen begrotingsafwijkingen die wel en niet meetellen in de foutevaluatie als basis voor de rechtmatigheidsverantwoording.
In de volgende tabel staan per programma de overschrijding ten opzichte van de begroting per ‘soort’ begrotingsafwijking weergegeven. De toelichting per ‘soort’ begrotingsafwijking staat hieronder weergegeven.

(alle bedragen in €)

	Afwijking lasten	Afwijking baten	Over- of Onderschrijding	Conclusie t.a.v. rechtmatigheid
Programma Regiobureau	238.343	41.109	onderschrijding	rechtmatig indien tijdig gemeld
Programma Opgaven				
Verbonden regio	96.469	96.469	onderschrijding	rechtmatig indien tijdig gemeld
Productieve regio	28.532	28.532	overschrijding	Overschrijding baten indien tijdig gemeld, overschrijding lasten onrechtmatig maar acceptabel
Circulaire regio	60.090	60.090	overschrijding	Overschrijding baten indien tijdig gemeld, overschrijding lasten onrechtmatig maar acceptabel
Ontspannen regio	97.896	97.896	overschrijding	Overschrijding baten indien tijdig gemeld, overschrijding lasten onrechtmatig maar acceptabel
Groene groeiregio	774.256	774.256	onderschrijding	rechtmatig indien tijdig gemeld

Op basis van de bepalingen van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 worden de afwijkingen hieronder individueel toegelicht.

Overschrijdingen van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die tot een begrotingswijziging hebben geleid maar bij tijdig melden niet meetellen in foutevaluatie

Uit de analyse op de begrotingsrechtmatigheid blijkt dat voor de opgaven Productieve, Circulaire en Ontspannen regios prake is van afwijkingen van begrote baten en lasten. Het algemeen bestuur autoriseert de begroting op het saldo van baten en lasten; in bovenstaande analyse is daarmee rekening gehouden.

Toelichting op begrotingsafwijkingen

In hoofdstuk 2.3 is per programma een toelichting opgenomen op de begrotingsafwijkingen.

3.6 Balans per 31 december 2024

	ref	31-12-2024	31-12-2023
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1		
Investeringen met economisch nut		33.288	44.495
		33.288	**44.495**
Financiële vaste activa			
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2	4.768	4.768
		4.768	**4.768**
Vlottende activa			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3		
Vorderingen op openbare lichamen		1.637.247	1.309.650
Uitzettingen in 's Rijks schatkist		4.292.506	3.521.125
Liquide middelen	4	121.710	82.952
Overlopende activa	5		
Overige nog te ontvangen bedragen		900.663	741.849
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		110.266	-
		7.062.392	**4.913.727**
TOTAAL ACTIVA		**7.100.447**	**5.704.839**

	ref	31-12-2024	31-12-2023
		€	€
PASSIVA			
Vaste passiva			
Eigen vermogen	6		
Algemene reserve		95.443	100.000
Bestemmingsreserve		31.911	83.255
Onverdeeld resultaat boekjaar		244.429	197.682
		371.783	**380.937**
Voorzieningen	7		
Voorziening verlofuren		-	25.000
		-	**25.000**
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8		
Overige schulden		1.471.570	1.540.756
Overlopende passiva	9		
Vooruit ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen		4.892.152	3.556.448
Overige overlopende passiva		364.942	201.698
		6.728.664	**5.298.902**
TOTAAL PASSIVA		**7.100.447**	**5.704.839**

3.7 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zijn betrekking hebben, Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen al zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijke participerende publiekrechterlijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op het overschot dat wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover in beginsel vennootschapsbelasting betaald worden.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van de activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurends beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Algemene waarderingsgrondslagen voor rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van het kader zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekend dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van artikel 17, Financiële verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 27 november 2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld;

    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van lasten onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld;
    - Ten aanzien van het M&O criterium is de beleidsnotitie M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
    - Een verantwoordingsgrens van 3% is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
    - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. De afschrijvingen zijn in het algemeen lineair berekend en gerelateerd aan de verwachte economische levensduur, met inachtneming van de restwaarde. Eventuele tegemoetkomingen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs. Duurzame waardevermindering van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in acht genomen.
In de financiële verordening is het afschrijvingsbeleid opgenomen. Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs onder € 10.000 worden niet geactiveerd. Voor inrichting van gebouwen en inventaris is de afschrijvingstermijn 15 jaar.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid zijn in mindering gebracht op de aldus bepaalde waarde van de vordering.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor zover liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, is hiermee indien noodzakelijk, bij de waardering rekening gehouden.

Overige activa en passiva

Activa worden conform artikel 63, lid 1 (BBV) gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Passiva worden gewaardeerd conform artikel 63, lid 7 (BBV) op basis van nominale waarde.

Eigen vermogen

De grondslag van het eigen vermogen is bepaald als de resultante van de, volgens wettelijke voorschriften van BBV, afzonderlijk gewaardeerde activa en de schulden, voorzieningen en overlopende posten.
In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van het algemeen bestuur. In de

gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de algemene reserve maximaal € 100.000 bedraagt. Reserves worden onderverdeeld in algemene reserve en bestemmingsreserve. Zodra het algemeen bestuur aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis een bestuursbesluit genomen voor het einde van het beteffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Alle posten in de rekening van baten en lasten worden opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen die op de balansdatum in rechte afdwingbaar zijn of zijn aan te merken als een ‘feitelijke’ verplichting waarbij het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen of verliezen middelen of andere activa de onderneming zullen verlaten en van de verplichtingen en verliezen een betrouwbare schatting is te maken.
Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen, is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Bij deze schatting is zoveel mogelijk rekening gehouden met alle risico’s en onzekerheden die samenhangen met de voorziening. Voor zover de uitgaven voor de afwikkeling van voorzieningen op derden kunnen verhaald, zijn deze vergoedingen niet in de voorziening netrokken maar als afzonderlijk actief op de balans opgenomen.
Tenzij anders vermeld in deze toelichting, zijn de voorzieningen gewaardeerd tegen de nominale waarde. Bij waardering tegen de contante waarde is de voorziening contant gemaakt tegen de actuele marktrente per balansdatum (disconteringsvoet vóór belastingen), gebaseerd op hoogwaardige ondernemingsobligaties.
De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.
Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van ‘het jaarlijks vergelijkbaar volume’ is een tijdsperiode van vier jaar gehandteerd/

3.8 Toelichting op de posten van de balans

1. Materiële vaste activa

Het waardeverloop van de overige materiële vast activa is als volgt samen te vatten:

Investeringen met economisch nut

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Stand begin boekjaar		
Aanschaffingsprijs	64.092	64.092
Cumulatieve afschrijvingen	-19.597	-9.798
Boekwaarde per 1 januari	**44.495**	**54.294**
Mutaties		
Investeringen	-	-
Afschrijvingen	-11.207	-9.798
Saldo mutaties	**-11.207**	**-9.798**
Stand einde boekjaar		
Aanschaffingsprijs	64.092	64.092
Cumulatieve afschrijvingen	-30.804	-19.597
Boekwaarde per 31 december	**33.288**	**44.495**

De afschrijvingen zijn in het algemeen lineair berekend en gerelateerd aan de verwachte economische levensduur, met inachtneming van de restwaarde.

2. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één of langer

Alle vorderingen hebben een looptijd langer dan 1 jaar.

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Borgsom	4.768	4.768
Totaal	**4.768**	**4.768**

3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Vorderingen op openbare lichamen

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Btw-compensatiefonds samenwerkingsverband	1.446.225	1.238.817
Debiteuren	191.022	70.833
Totaal	**1.637.247**	**1.309.650**

Uitzettingen in ’s Rijks schatkist

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Schatkistbankieren NL 51 RABO 0374 5541 61	4.292.506	3.521.125
Totaal	**4.292.506**	**3.521.125**

Uitzettingen in ’s Rijks schatkist

Voor het schatkistbankieren is een drempelbedrag berekend. Dit drempelbedrag is ingesteld om te voorkomen dat elke dag alle positieve banksaldi afgeroomd moeten worden naar nihil. Het drempelbedrag is € 1.000.000 (0,75% van de begrote lasten met een minimum van € 1.000.000).

alle bedragen x € 1.000

		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**1.000**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen**	911	434	1.055	340
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	89	566	-	660
(3b) = (1) > (2)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	55	-
		Verslagjaar			
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	7.410			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	7.410			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1) = (4b) x 0,02 + (4c) 0,002 met een minimum van € 1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is, is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat					
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	82.880	39.466	97.041	31.253
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	911	434	1.055	340

4. Liquide middelen

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Rabobank NL 15 RABO 039 8279 02	121.710	82.673
Creditcard	-	279
Totaal	**121.710**	**82.952**

5. Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Nog te ontvangen rente	43.193	37.099
Nog te ontvangen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen	640.516	704.750
Nog te vorderen inwonerbijdrage	189.401	-
Overige vorderingen	27.554	-
	900.663	**741.849**

Nog te vorderen inwonerbijdrage betreft de eigen bijdrage van de GMR in Slim en Schoon Onderweg 2022 en 2023. Bij het opstellen van de subsidieafrekening is gebleken dat conform de subsidievoorwaarden de eigen bijdrage van de GMR onvoldoende is gebleken.

Verloopoverzicht nog te ontvangen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen

(alle bedragen in €)

Omschrijving	Zaaknummer	Saldo 1-jan-24	Toegekend	Ontvangen	Correctie	Saldo 31-dec-24
Slim en Schoon 2022	2023-010818	169.390	-169.390		-	-
Multidisciplinaire leerlijn bouwen regisseren	2022-0118661	10.000			-8.350	1.650
Woondeal 2e tranche	2022-012073	36.978	-36.978			-
Slim en Schoon 2023	2023-009774	264.858	-264.858			-
Wijchen - Oss	2023-002998	10.000		10.000		-
Human Capital	2023-006348	20.000	-9.995			10.005
Circulaire GWW	2023-004576	15.000			-15.000	-
Circulair en conceptueel bouwen	2023-011107	13.000		13.000		-
Regionale energie expertise 2023/2024	2023-004501	45.000				45.000
DeCarb Pro	Interreg	56.304	35.484			91.788
Vitaliteitsprogramma 2023	2023-011810	6.700				6.700
Verhaallijnen 2023	2023-011810	3.500				3.500
Woondeal 2023	2023-004272	41.054	-41.054			-
Procesgelden reg. Woondeals Prov. Gld	2022-016158	12.966	-12.966			-
Slim en Schoon 2024	2024-001929	-	1.426.262	1.141.010	-285.252	-
REE ontzorging het klein en micro MKB	2024-007307	-	420.000	336.000	-84.000	-
Ondersteuning procesbegeleiding GMR voor Netcongestie	2024-009190	-	89.640	71.712	-17.928	-
Toekomstbestendig bouwen	2024-012745	-	1.370.000	284.960	-778.160	306.880
Toekomstbestendig bouwen	2024-012747	-	120.000	96.000	-16.911	7.089
Vitaliteitsprogramma 2024	2024-010559	-	74.600	29.840	-14.920	29.840
Verhaallijnen 2024	2024-010556	-	77.500	31.000	-15.500	31.000
Oprichting personele pools Arnhem-Nijmegen	2024-006098	-	100.000	80.000	-20.000	-
Procesgelden regionale Woondeal GMR 2023	2024-000638	-	178.000	142.400	-8.000	27.600
Mobiliteitsaanpakker	Bijdrage	-	50.000	-	-	50.000
RPW 2024	Bijdrage	-	29.464	-	-	29.464
Totaal		**704.750**	**3.435.709**	**2.235.922**	**-1.264.021**	**640.516**

In de jaarstukken van 2023 is de post Nog te ontvangen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen niet conform BBV gebruikt. Om de aanpassing zichtbaar te maken, is in het verloopoverzicht de kolom correctie toegevoegd.

Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	110.266	-
Totaal	**110.266**	**-**

6. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedraagt € 371.783 en bestaat uit een algemene reserve van € 95.443 en een bestemmingsreserve van € 31.911 en onverdeeld resultaat boekjaar van € 244.429.

Verloop overzicht eigen vermogen:

Algemene reserve

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Beginstand	100.000	100.000
Allocatie van het resultaat voorgaand jaar	-	-
Toevoeging		
Onttrekking	-4.557	
Eindstand	**95.443**	**100.000**

Op grond van de gemeenschappelijke regeling mag de algemene reserve € 100.000 zijn. Deze algemene reserve is eind 2022 gevormd uit het rekeningresultaat van 2021. In 2024 is door de uittreding van de gemeente Montferland € 4.557 onttrokken aan de algemene reserve.

Bestemmingsreserve

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Beginstand	83.255	90.000
Allocatie van het resultaat voorgaand jaar	75.000	-
Onttrekking	-126.344	-6.745
Eindstand	**31.911**	**83.255**

De toevoeging aan de bestemmingsreserve betreft programmakosten Regio Deal (€ 75.000).
De onttrekking betreft uitgaven in het kader van inhuur programmanager Regio Deal, ontwikkeling personeel, loonkosten medewerker logistiek, kopen domeinnaam GMR en optimalisatie regiobureau.

Resultaat boekjaar

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Beginstand	197.682	157.799
Allocatie van het resultaat voorgaand jaar	-197.682	-157.799
Mutatie uit resultaatbestemming	244.429	197.682
Eindstand	**244.429**	**197.682**

Ultimo 2023 was het resultaat € 197.682. In de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 3 juli 2024 is de jaarrekening vastgesteld en daarmee de resultaatbestemming. In 2024 is € 75.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve en € 122.682 is terug betaald aan de deelnemende gemeenten.

7. Voorziening verlofuren

Op basis van overzicht verlofuren per ultimo 2024 is er geen bovenmatig saldo van bovenwettelijk verlofuren, derhalve valt de in 2023 gevormde voorziening vrij.

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Beginstand	25.000	-
Dotatie		25.000
Vrijval	-25.000	-
Eindstand	**-**	**25.000**

7. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Loonheffing	156.890	119.524
Netto lonen	-	73
Afdracht pemies sociale verzekeringen	-	228
Premies pensioen- en sociale fondsen	36.049	27.056
Nog te betalen declaraties	746	1.496
Crediteuren	846.593	1.213.857
Betalingen onderweg	-	178.522
Terug te betalen subsidies	431.293	-
Totaal	**1.471.570**	**1.540.756**

8. Overlopende passiva

Vooruit ontvangen bijdragen overige Nederlandse overheidslichamen

De post vooruit ontvangen bijdrage overige overheidslichamen bedraagt ultimo 2023 €.4.986.288.
Het programma Opgaven binnen de GMR wordt gefinancierd vanuit inwonerbijdragen en subsidies.

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Nog te besteden subsidies overige Nederlandse overheidslichamen	4.021.694	1.685.091
Overlopende inwonerbijdrage regiobureau	-	27.300
Overlopende verplichtingen subsidies	-	872.507
Terug te betalen inwonerbijdrage	434.657	166.634
Overlopende verplichtingen inwonerbijdrage	435.801	804.916
Totaal	**4.892.152**	**3.556.448**

Verloopoverzicht Nog te besteden subsidies overige Nederlandse overheidslichamen

(alle bedragen in €)

	Saldo 01-01-2024	Terugbetaald Te betalen	Ontvangen bedragen	Middelen besteed	Saldo 31-12-2024	Reeds verplicht	Nog te besteden
Regiobureau	-	-	60.000	15.000	45.000	45.000	-
Verbonden regio	1.663.483	616.937	1.070.892	1.356.981	760.457	320.013	440.444
Productieve regio	101.599	9.995	29.464	121.068	-	-	-
Circulaire regio	261.420		2.667.386	783.304	2.145.502	483.750	1.661.752
Ontspannen regio	37.360		121.680	37.360	121.680	101.425	20.255
Groene groeiregio	493.733	41.054	1.129.360	632.982	949.058	218.286	730.772
Totaal	**2.557.595**	**667.986**	**5.078.782**	**2.946.695**	**4.021.694**	**1.168.474**	**2.853.223**

Verloopoverzicht Inwonerbijdrage

(alle bedragen in €)

	Saldo 01-01-2024	Terug-betaald	Ontvangen bedragen	Middelen besteed	Saldo 31-12-2024	Reeds verplicht	Terug te betalen
Verbonden regio	387.233	70.157	1.312.373	1.335.631	293.818	239.474	54.345
Productieve regio	173.191	50.784	835.170	742.634	214.943	37.095	177.848
Circulaire regio	159.392	36.331	1.177.564	1.170.859	129.766	9.000	120.767
Ontspannen regio	155.065	9.362	502.049	532.184	115.568	117.426	-1.857
Groene groeiregio	96.671	-	777.316	757.627	116.360	32.806	83.555
Totaal	**971.552**	**166.634**	**4.604.472**	**4.538.935**	**870.455**	**435.801**	**434.658**

Overige overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Nog te besteden bijdragen overige partijen	101.303	-
Nog te betalen kosten	261.661	194.297
Nog te betalen accountants- en administratiekosten	1.976	2.222
Nog te betalen overige kosten	-	4.500
Tussenrekening PGB	-	679
Totaal	**364.940**	**201.698**

3.9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurverplichtingen

De GMR is een huurovereenkomst aangegaan inzake kantoorruimte aan de Nijverheidsweg 2a te Elst. De huurverplichting is aangegaan voor een periode van 5 jaar en loopt tot en met 31 augustus 2026. De totale huurverplichting bedraagt € 71.815.

Huurverplichting binnen 1 jaar	€	43.089	
Huurverplichting binnen 1-5 jaar	€	28.726	Tot en met 31-08-2026

De GMR is een huurovereenkomst aangegaan inzake een ruimte aan de Square de Meeûs 1-1000 te Brussel. De huurverplichting is aangegaan voor een periode en loopt tot en met 31 maart 2025. De totale huurverplichting bedraagt € 8.129.

Huurverplichting binnen 1 jaar	€	8.129	Tot en met 31-03-2025
Huurverplichting binnen 1-5 jaar	€	-	

Accountants- en administratiekosten

Accountants- en administratiekosten worden conform artikel 49 van het BBV verantwoord in het jaar waarin de prestatie plaatsvindt. Voor 2025 wordt een uitgave van € 60.000 verwacht.

Regio Deal

In 2023 hebben drie partijen uit de regio te weten, provincie Gelderland, GMR en The Economic Board Arnhem-Nijmegen een Regio Deal (RD) met het Rijk afgesloten.
Aan deze deal zijn cofinancieringsverplichtingen voor de deelnemende partijen verbonden. Voor de GMR betekent dit dat zij voor de twee projecten waarvoor zij penvoerder is, te weten Toekomstbestendig bouwen en Wijk- en dorpsgericht werken, gedurende de looptijd van de projecten een verplichting heeft. Het betreft de volgende bedragen, gebaseerd op looptijd en resterende cofinanciering na aftrek van realisatie in 2024:

RD Toekomstbestendig bouwen, looptijd 1-1-2024 / 31-12-2027	€ 814.986
RD Wijk- en dorpsgericht werken, looptijd 1-4-2024 / 31-12-2026	€ 78.165

Naast deze twee projecten neemt de GMR deel aan het project RD Human Capital Akkoord waarvoor The Economic Board penvoerder is. Dit project loopt tot 31-12-2026 en de verplichting voor de GMR bedraagt € 316.000.

3.10 Publicatie Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de WNT in werking getreden. De WNT is van toepassing op de GMR. De maximale bezoldiging van een topfunctionaris bedraagt per kalenderjaar ten hoogste € 233.000, dit betreft het algemeen bezoldigingsminimum.
De leden van het dagelijks- en algemeen bestuur van de GMR vallen onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT, maar ontvangen van de GMR geen bezoldiging.
De directie van de GMR valt onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT. De directie bestaat uit één lid:
Drs. H. Tiemens (1 januari 2024 - 31 december 2024)

Verantwoordingsmodellen

WNT-verantwoording 2024 GMR

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog vier jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

(alle bedragen in €)

Gegevens 2024	H. Tiemens
Functiegegevens	**Regiodirecteur**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	132.998
Beloningen betaalbaar op termijn	22.736
Subtotaal	**155.734**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t
Bezoldiging	155.734
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t

(alle bedragen in €)

Gegevens 2023	H. Tiemens
Functiegegevens	**Regiodirecteur**
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	129.066
Beloningen betaalbaar op termijn	21.570
Subtotaal	**150.636**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t
Bezoldiging	150.636
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t

1b Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing

1c Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

1d Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Algemeen Bestuur

Gegevens 2024 Naam topfunctionaris	functie
A. Marcouch (burgemeester Arnhem)	
M. Slinkman (burgemeester Berg en Dal)	
D.A. Bergman (burgemeester Beuningen)	
L.W.C.M. van der Meijs (burgemeester Doesburg)	
S.W.P.J. Sengers (burgemeester Druten)	
H.B. Hieltjes (burgemeester Duiven)	
J. Minses (burgemeester Heumen)	
P.T.A.M. Kalfs (burgermeester Lingewaard)	
H.H. de Vries (burgemeester Montferland)	
I.M van Dijk (burgemeester Mook en Middelaar)[1]	
H. Rodoe (wethouder Mook en Middelaar)[1]	
H.M.F. Bruls (burgemeester Nijmegen)	voorzitter
P. Hoytink-Roubos (burgemeester Overbetuwe)	
A.M.J. Schaap (burgemeester Renkum)	
C.F. van Eert (burgemeester Rheden)	
E. Weststeijn (burgemeester Rozendaal)	
A.J. van Hout (burgemeester Westervoort)	
R.D. Helmer-Englebert (burgemeester Wijchen)	
L.J.E.M. van Riswijk (burgemeester Zevenaar)	

[1] Per 1 september is mevrouw I.M. van Dijk lid van het algemeen bestuur

Dagelijks Bestuur

Gegevens 2024 Naam topfunctionaris	functie
P.T.A.M. Kalfs (burgermeester Lingewaard)	
H.M.F. Bruls (burgemeester Nijmegen)	voorzitter
L.J.E.M. van Riswijk (burgemeester Zevenaar)	

1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100

Niet van toepassing.

1f Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

1g Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.11 IV3 taakvelden

alle bedragen in €

	Begroting		Realisatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0. Bestuur en ondersteuning				
0.4 Overhead	4.161.533	4.161.533	4.244.427	4.126.343
0.10 Mutaties reserves	153.698	-	126.344	-
	4.315.231	**4.161.533**	**4.370.771**	**4.126.343**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	2.528.736	2.528.736	2.279.270	2.279.270
	2.528.736	**2.528.736**	**2.279.270**	**2.279.270**
3. Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	2.398.699	2.398.699	2.447.820	2.447.820
3.4 Economische promotie	164.415	164.415	248.984	248.984
	2.563.114	**2.563.114**	**2.696.804**	**2.696.804**
5. Sport, cultuur en recreatie				
5.5 Cultureel erfgoed	157.283	157.283	222.801	222.801
	157.283	**157.283**	**222.801**	**222.801**
8.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.669.054	1.669.054	806.052	806.052
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	116.620	116.620	186.670	186.670
	1.785.674	**1.785.674**	**992.722**	**992.722**
Totaal	**11.350.038**	**11.196.340**	**10.562.368**	**10.317.940**

0.4 Overhead

Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, dat wil zeggen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.
Bij de GMR betekent dat programma regiobureau en alle algemene onderdelen van programma opgaven onder het taakveld overhead worden gepresenteerd.

0.10 Mutaties reserves

Op dit taakveld worden alle toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves geboekt die verband houden met de taakvelden 0. tot en met 8.
Bij de GMR betreft dit onttrekking uit de bestemmingsreserves conform vaststelling bestemmingsreserve.

2.1 Verkeer en vervoer

Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van ver verkeer te land (inclusief voetgangers en bijbehorende droge infrastructuur.
Bij de GMR zijn de speerpunten van de Verbonden regio gekwalificeerd als ‘Verkeer en vervoer’.

3.1 Economische ontwikkeling

Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.
Bij de GMR vallen speerpunten van Productieve, Circulaire en Ontspannen regio onder het taakveld ‘Economische ontwikkeling’.

3.4 Economische promotie

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid.
Bij de GMR valt het speerpunt ‘Duurzaam toerisme’ onder het taakveld ‘Economische promotie’.

5.5 Cultureel erfgoed

Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk van cultureel erfgoed.
Bij de GMR worden de speerpunten ‘Groen-blauw raamwerk’ en ‘’Sterke culturele infrastructuur’ onder het taakveld ‘Cultureel erfgoed’ gepresenteerd.

8.1 Ruimte en leefomgeving

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van de ruimtelijke ordening en ontwikkeling en functietoedeling van de leefomgeving.
De GMR verantwoord het speerpunt ‘Versnellingsopgave woningbouw’ onder het taakveld ‘Ruimte en leefomgeving’.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie.
Het speerpunt ‘Uitwerking verstedelijkingsstrategie’ van de opgave groene groei is de door de GMR gekwalificeerd als ‘Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen).

BIJLAGEN

Bijlage 1 Algemene informatie regiobureau en inwoneraantallen

Algemene informatie regiobureau GMR

Naam : Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Rechtspersoon : Publiekrechtelijke rechtspersoon

Bezoekadres : Nijverheidsweg 2a, 6662 NG Elst

Kamer van Koophandel : 81903421

Inwoneraantallen

Gemeente	Per 01-01-2023
Arnhem	165.712
Berg en Dal	35.421
Beuningen	26.576
Doesburg	11.081
Druten	19.511
Duiven	24.939
Heumen	16.793
Lingewaard	47.217
Montferland	36.883
Mook en Middelaar	7.985
Nijmegen	182.465
Overbetuwe	48.703
Renkum	31.468
Rheden	43.584
Rozendaal	1.752
Westervoort	15.110
Wijchen	41.540
Zevenaar	45.054
Totaal	**801.794**

Bijlage 2 Bestuurlijke opgaveteams per 31-12-2024

Verbonden regio

Nenima Kundiç (Arnhem)	*- bestuurlijke opdrachtgever*
Igor van der Valk (Lingewaard)	*- contactpersoon netwerkdirectie*
Wijnte Hol (Overbetuwe)	Frans Houben (Beuningen)
Johan Sluiter (Lingewaard)	Twan Bronkhorst (Wijchen)
Cilia Daemen (Nijmegen)	Toon Albers (Zevenaar)
Pepijn Baneke (Heumen)	Ronald Thoonen (Druten)

Productieve regio

Sifrid Sengers (Druten)	*- bestuurlijke opdrachtgever*
Peter Werkman (Doesburg)	*- contactpersoon netwerkdirectie*
Huub Hieltjes (Duiven)	John Brom (Nijmegen)
Ronald ter Hoeven (Rheden)	Arthur Boone (Zevenaar)
Maurits van der Geijn (Arnhem)	Martijn Derks (Wijchen)

Circulaire regio

Tobias van Elferen (Nijmegen)	*- bestuurlijke opdrachtgever*
Dyanne Kocken (Beuningen)	*- contactpersoon netwerkdirectie*
Joa Maouche (Renkum)	Evert Westerbeek (Overbetuwe)
Laura Kaper (Westervoort)	Maarten van den Bos (Lingewaard)
Pascal Cobussen (Beuningen)	Bea Schouten (Wijchen)
Bart Kagei (Zevenaar)	Alex ten Westeneind (Berg en Dal)

Ontspannen regio

Agnes Schaap (Renkum)	*- bestuurlijke opdrachtgever*
Edwin van der Velde (Berg en Dal)	*- contactpersoon netwerkdirectie*
Rik van den Dam (Overbetuwe)	Noël Vergunst (Nijmegen)
Stan Hillenaar (Doesburg)	Kees Telder (Beuningen)
Nick Hubers (Lingewaard)	Erik Weijers (Berg en Dal)
Jan Derksen (Westervoort)	Marco van der Wel (Arnhem)
Ester Weststeijn (Rozendaal)	Dorus Klomberg (Rheden)

Groene groeiregio

Carol van Eerdt (Rheden)	*- bestuurlijke opdrachtgever*
Boy Jansen (Druten)	*- contactpersoon netwerkdirectie*
Aad van Orden (Zevenaar)	Cathelijne Bouwkamp (Arnhem)
Noël Vergunst (Nijmegen)	Wijnte Hol (Overbetuwe)
Sijmen Versluijs (Beuningen)	Gea Hofstede (Rheden)
Geert Gerrits (Wijchen)	Ronald Thoonen (Druten)

Bijlage 3 Controleverklaring

Groningensingel 1
Postbus 9221
6800 KB ARNHEM
telefoon (088) 236 7777
e-mail Audit@Flynth.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen te Elst gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van het vermogen van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de staat van baten en lasten over 2024;
2. de balans per 31 december 2024;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024, en;
4. het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (IV3 taakvelden).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl.
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 103.179. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoeging aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o ‘Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarstukken opgenomen andere informatie
De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- het jaarverslag;
- de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag en de paragrafen in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van het algemeen bestuur, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 27 november 2024 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.
  Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 28 maart 2025
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Mark Vink

M. Vink RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

M.V.

Nijverheidsweg 2a
6662 NG Elst
info@gmr.nl
www.gmr.nl

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN